Gemeente Heerde

cittaslow

1e helft 2023

Monitor sociaal maatschappelijke verbinding

www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
Leeswijzer 4
Samenvatting Maatschappelijke ondersteuning 5
Samenvatting Participatiewet 6
Samenvatting Jeugd 6
Samenvatting Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 8
Thema Benut de kracht van de samenleving 8
Thema Gezondheid als basis 9
Thema Veilig en leefbaar 10
Thema Gelijke kansen 11
Thema Passende ondersteuning 13
Risicoparagraaf 15
Bijlagen SMV 16
Bijlage Maatschappelijke ondersteuning 16
Bijlage Participatiewet Werk & Inkomen 26
Bijlage Jeugd 32

Voorwoord

De gemeente speelt een belangrijke rol in het zorgen dat iedereen kan meedoen in de samenleving, ook mensen in een kwetsbare positie. Zorg en ondersteuning voor mensen die dat nodig hebben speelt zich voor een belangrijk deel af in de lokale gemeenschap. Wij bieden die ondersteuning niet alleen, maar doen dat samen met verschillende partijen. Gemeenten hebben, op grond van hun wettelijke opdracht in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet, echter de regie. Wij verzorgen samen met de diverse aanbieders de professionele zorg. Samen zijn we Heerde!

De jaren 2020 en 2021 stonden in het teken van Corona. Begin dit jaar zijn de laatste maatregelen opgeheven, maar de invloed van de Covid-19 pandemie is nog steeds waarneembaar. Er is een korte opleving geweest van het aantal aanvragen voor huishoudelijke hulp. En de jeugd heeft aanhoudend last van de gevolgen van de langdurige isolatie.

In 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Mensen sloegen op de vlucht en een deel van hen heeft tijdelijk onderdak in Heerde gevonden. Collega's en inwoners hebben hard gewerkt om hun verblijf in Heerde zo aangenaam mogelijk te maken en te houden. Als maatregel wil Europa geen gas meer afnemen van Rusland. Daardoor stegen de energieprijzen de pan uit en moesten er allerlei zaken, zoals de energietoeslag worden geregeld om huishoudens met een laag inkomen en sociale, culturele een maatschappelijke organisaties te ondersteunen bij het dragen van deze hoge energielasten. Er zijn meerdere malen energietoeslagen aan huishoudens verstrekt en diverse organisaties hebben aanvullende subsidie ontvangen.

Naast deze bijzondere gebeurtenissen gaat het dagelijkse leven gewoon door. Daarbij staat de gemeente voor grote uitdagingen. Door de hoge inflatie stijgen de prijzen voor de producten Wmo en jeugdzorg hard. Daartegenover staat de decentralisatietaakstelling van de gemeenten om te bezuinigen op de kosten van Wmo en jeugdzorg. Dat is op dit moment, absoluut gezien, nog niet mogelijk door de groeiende doelgroep bij Wmo en de intensiverende vraag bij de jeugdzorg. Er zijn procentueel meer jeugdigen met een hulpvraag en de problemen worden complexer. We zetten in op het zo vroeg mogelijk herkennen van een probleem en het aanpakken ervan. Zo voorkomen we meer en grotere problemen. We wachten de maatregelen van het Rijk af, opdat we deze kosten wel kunnen laten dalen, zoals de bedoeling was. Het aantal inwoners met een uitkering levensonderhoud is stabiel. Of dat zo blijft met een sluimerende financiële crisis, moet de toekomst uitwijzen. Wij gaan er in ieder geval alles aan doen wat in ons vermogen ligt.

We hebben veel leuke en mooie dingen gedaan. Door verschillende doelgroepen actief te benaderen voor evenementen, hebben we inwoners kunnen informeren en uitnodigen om mee te doen aan allerlei activiteiten die overal in onze gemeente georganiseerd worden. Op deze dagen is te zien dat inwoners genieten van het samen zijn en elkaar weer tegen komen. Dat sociale aspect is heel belangrijk.

Financieel gezien doen we het goed. We hebben bij de najaarsnota per saldo moeten bijramen, maar beperkt. We bellen dit jaar verscheidene inwoners met een individuele voorziening voor Wmo, jeugdzorg en huishoudelijke ondersteuning op. We stellen hen een aantal vragen, om na te gaan hoe zij onze dienstverlening en de professionele zorg hebben ervaren. Met de uitkomsten van deze interviews kunnen we onze kwaliteit en die van de aanbieders, controleren en waar nodig verbeteren.

Dan rest ons nog u plezier te wensen bij het lezen van deze monitor nieuwe stijl.

Leeswijzer

Deze raadsmonitor is op een andere wijze opgezet dan de vorige. Hij bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat een korte samenvatting van de drie beleidsgebieden, een risico-inventarisatie en een korte voortgangsrapportage over de uitvoeringsplannen. Het tweede deel bevat de bijlagen per beleidsgebied met de grafieken, tabellen en de toelichting daarop, zoals u gewend was te lezen in de raadsmonitor. Daarnaast hebben we twee aandachtsgebieden extra toegevoegd: VVE (voorschoolse- en vroegschoolse educatie) en Stip (Steun- en informatiepunt).

We hebben een nieuwe opzet van de raadsmonitor gekozen om het document makkelijker leesbaar te maken. Als u het hoofddocument heeft gelezen, bent op hoofdlijnen geïnformeerd. Door het lezen van de bijlagen krijgt u meer informatie en verdieping.

De raadsmonitor wordt, zoals gebruikelijk, met behulp van een korte PowerPoint-presentatie toegelicht tijdens de themaraad op 20 november 2023. Dan krijgt u de gelegenheid om vragen te stellen over de inhoud van de raadsmonitor.

We horen graag wat u van deze nieuwe opzet vindt en of u nog aanbevelingen heeft.

Samenvatting Maatschappelijke ondersteuning

Er is een stijging van het aantal klanten met individuele maatwerkbegeleiding. Dit komt door de extra uitstroom bij de begeleiding die geboden wordt vanuit de thuisbegeleiders en sociaal werkers van Stip.

De instroom in de Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis (AVSLH) is hoger dan verwacht. Toen de laatste coronamaatregelen begin dit jaar definitief opgeheven werden, was er een korte opleving van het aantal aanmeldingen voor de AVSLH. Het effect van de huishoudcoach en de bezinningstermijn nam af ten opzichte van 2022, toen deze maatregel werd ingevoerd. Door de invoering van de maatregel is in het eerste kwartaal nagenoeg geen instroom geweest. Dat effect is er in 2023 niet. De huishoudcoach spreekt nu bijna alle nieuwkomers voordat ze gebruik gaan maken van de AVSLH. In het tweede kwartaal van 2023 is er meer instroom voor mantelzorgondersteuning binnen de AVSLH. Dit is het gevolg van de evaluatiegesprekken die jaarlijks plaatsvinden door de aanbieders.

Het aantal inwoners met een maatwerkvoorziening Dagbesteding is toegenomen. De uitstroom van de dagbesteding van Stip naar de maatwerkvoorziening Dagbesteding stabiliseert zich, al is er een lichte stijging in de voorziening Dagbesteding duurzaam. De stijging ligt in lijn met de toenemende vergrijzing van de bevolking. De maatwerkvoorziening Dagbesteding duurzaam is voornamelijk op oudere inwoners gericht.

Het aantal verstrekkingen van rolstoelen is stabiel. Het aantal verstrekkingen in vervoersvoorzieningen neemt toe. Er zijn voornamelijk meer scootmobielen en driewielfietsen verstrekt. De toename van het aantal voorzieningen wordt beïnvloed door het lage abonnementstarief.

Er worden meer woonvoorzieningen verstrekt, omdat steeds meer mensen langer thuis wonen. Dit wordt vanuit de Rijksoverheid gestimuleerd. Er is een tekort aan passende woonruimte. Dit zorgt ervoor dat er vaker grotere en duurdere woningaanpassingen noodzakelijk zijn. Het aantal trapliften dat wordt verstrekt, neemt toe. De vergrijzing vraagt om meer aangepaste woningen, zeker in relatie met de zorg die waar mogelijk thuis moet worden geleverd. Vanuit de Rijksoverheid en de Wet langdurige zorg (Wlz) wordt ingezet op Wlz-zorg in de eigen woning. De zorg wordt betaald vanuit de Wlz, maar de aanpassingen van woningen komen voor rekening van de gemeente.

De uitgaven voor het Persoonsgebonden budget (PGB) lopen in lijn met de begroting. Door de regionale inkoop via een open raamcontract wordt er beperkt gebruik gemaakt van PGB’s. Door het open raamcontract kunnen nieuwe aanbieders makkelijker toetreden. Daarom is een PGB-constructie in de meeste gevallen niet meer noodzakelijk. Nieuwe PGB-aanbieders moeten aan dezelfde kwalitatieve eisen voldoen als aanbieders die al voor het regionale raamcontract ingeschreven zijn.

Voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang blijven we samenwerken in de regio Oost- Veluwe. De komende jaren ontvangen we minder financiële middelen. We sorteren voor op een zorglandschap waarin integraal herstellen in eigen omgeving centraal staat. De zorgregio is momenteel bezig om nieuwe passende producten samen te stellen en in te kopen.

De medewerkers van Stip hebben activiteiten voor ouderen georganiseerd, waarbij verbinding en gezondheid belangrijke aspecten waren. Deze activiteiten zijn enthousiast ontvangen door de inwoners.

Samenvatting Participatiewet

Het aantal bijstandsgerechtigden medio 2023 is gelijk gebleven ten opzichte van 2022. Het aantal bijstandsgerechtigden is al een aantal jaren stabiel.

De kosten van de bijstandsuitkeringen zijn in lijn met de begroting, maar de kosten voor de loonkostensubsidie komen hoger uit. Hiervoor hebben we € 105.000,- bijgeraamd. Beide kosten worden gedekt vanuit het BUIG-budget dat we ontvangen van de Rijksoverheid. Het voorlopige BUIG-budget[1] loopt nog achter op de kosten, omdat de gevolgen van de verhoging van het Wettelijk Minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen, nog niet zijn verwerkt. De budgetaanpassingen worden later dit jaar bekend gemaakt.

Zowel op gebied van Werk als op gebied van Inkomen hebben we Oekraïense vluchtelingen waar mogelijk ondersteund met het regelen van leefgeld en de toeleiding naar werk.

De kosten van de bijzondere bijstand blijven binnen de begroting, mede door de aanvullende taakmutaties in de meicirculaire voor de energietoeslag en dienstverlening armoede en schulden.

Net als in 2022 hebben we in 2023 een energietoeslag verstrekt aan huishoudens met een inkomen dat lager is dan 120% van de bijstandsnorm. De Rijksoverheid heeft op dit moment een wet in behandeling waardoor we eind 2023 nogmaals € 800,- toeslag per huishouden gaan verstrekken.

De kosten voor de activiteitenbijdrage komen overeen met de begroting.

Er zijn dit jaar niet meer aanmeldingen voor schulddienstverlening dan vorig jaar, maar de aanvragen zijn wel complexer. Hierdoor zijn de professionals bij Stip meer tijd kwijt per aanvraag.

Samenvatting Jeugd

In totaal waren er in het eerste helft van dit jaar 397 jeugdigen die hulp ontvingen vanuit Stip, tegenover 466 in het eerste halfjaar van 2022. Deze afname is een administratieve afname en is volledig toe te rekenen aan de overgang naar een nieuw administratiesysteem (iSam). In het vorige systeem (Office 365) was sprake van een over-rapportage. Bij de overgang naar het nieuwe systeem is een opschoning geweest van cliënten die (te) lang in de database stonden. Tegelijkertijd is in het nieuwe systeem nog sprake van een onderrapportage, omdat nog niet alle collega's op de juiste manier registreren.

[1] Het BUIG-budget is een gebundelde uitkering van het Rijk voor de bekostiging van uitkeringen levensonderhoud en de inzet van loonsubsidie.

Het aantal aanmeldingen voor jeugdhulp dat binnenkomt bij Stip is juist toegenomen. Het gemiddeld aantal aanmeldingen voor jeugdhulp groeit al twaalf maanden achtereen. De caseload van gezinscoaches is toegenomen en Stip heeft inmiddels een korte wachtlijst. Hierdoor wordt er vaker dan gewenst doorverwezen naar een maatwerkvoorziening. Daarom is begin 2023 tijdelijk een extra gezinscoach ingezet.

In de raadsmonitors van 2022 konden we niet goed met eerdere jaren vergelijken, omdat het woonplaatsbeginsel in januari 2022 was ingevoerd. In vergelijking met 2022 is het aantal individuele voorzieningen in 2023 gestegen. Dit sluit aan bij het landelijke beeld van jeugdigen die het mentaal steeds moeilijker hebben. In zowel de groep 5 tot 12 jaar als in de groep 13 tot 18 jaar is een stijging van de individuele voorzieningen.

Net als vorig jaar is met name het aantal ambulante voorzieningen flink toegenomen. Dit komt in de kosten terug. Het aandeel Jeugd-GGZ[2] neemt toe, terwijl jeugdreclassering/jeugdbescherming en verblijf afnemen. Dit lijkt te wijzen op een verschuiving naar 'zorg zo thuis mogelijk' met korte zorg en minder dwang. Dat is op zichzelf een zeer positieve ontwikkeling die in de Hervormingsagenda Jeugd wordt beoogt.

De gemeente is de grootste verwijzer naar voorzieningen. Van alle verwijzingen wordt 68% gedaan door de gemeente; hetzelfde aandeel als in 2022. Stip zet hier bewust al jaren op in, omdat professionals bij Stip beter thuis zijn in de problematiek van gezinnen en jongeren, en in de wereld van aanbieders. Zij kunnen beter doorverwijzen dan andere specialisten, zoals bijvoorbeeld de huisarts. Het is goed om te zien dat deze aanpak werkt.

Als we de kosten voor jeugdhulp voor 2023 doortrekken op basis van het eerste halfjaar, verwachten we nu een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. De gemiddelde kosten per cliënt stijgen. Dit heeft alles te maken met een verzwaring van de problematiek onder jeugdigen. Dit is een landelijke trend. Daarnaast is een toename van de aantallen jeugdigen die jeugdhulp ontvangen (toename van voorzieningen). Om het stelsel houdbaar te maken voor de toekomst is de landelijke Hervormingsagenda Jeugd opgesteld, die lokaal in onze gemeente geïmplementeerd moet gaan worden. Dit is nog wel spannend, want de Hervormingsagenda betreft grote hervormingen (die nog uitgewerkt moeten worden door het Rijk en betrokkenen), gecombineerd met flinke bezuinigingen voor gemeenten vanaf 2026.

Een aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening komt uit Oekraïne. Deze kosten worden betaald uit het budget voor Oekraïne. Dit zorgt ervoor dat het financiële effect op de kostenplaats voor jeugdzorg wordt beperkt.

De kwaliteit en veiligheid van de kinderopvang in Heerde is goed geborgd. Het gemeentelijk jaarverslag Wet Kinderopvang 2021 laat geen bijzonderheden zien. De kwaliteitsregels worden goed nageleefd. We hebben als gemeente Heerde sinds augustus 2013 de A-status: de gemeente leeft haar wettelijke taken na. De A-status is de hoogste status.

De medewerkers van Stip hebben activiteiten voor kinderen en hun ouders georganiseerd, waarbij ontmoeting en opvoeding belangrijke aspecten waren. Deze activiteiten zijn enthousiast ontvangen.

[2] Afkorting: Geestelijke Gezondheidszorg.

Samenvatting Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein

De belangrijkste wijziging in de opzet van de raadsmonitor nieuwe stijl is het toevoegen van een overzicht van de ontwikkelingen binnen het Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein. Dit hoofdstuk bevat een korte samenvatting van de vorderingen en de resultaten van alle opgaven binnen de vijf thema's van het uitvoeringsprogramma.

Thema Benut de kracht van de samenleving

Verminderen van eenzaamheid bij ouderen

Naast de reguliere werkzaamheden die we uitvoeren tegen eenzaamheid bij ouderen, zijn we in 2023 gestart met het in beeld krijgen van de initiatieven die er al binnen de gemeente zijn. En welke initiatieven aanvullend kunnen bijdragen aan het voorkomen van eenzaamheid bij ouderen. Dit doen we door aan te sluiten bij bestaande overlegstructuren. Bij deze overlegstructuren bespreken we het onderwerp eenzaamheid met ketenpartners, zoals zorgaanbieders, kerken, de vrijwillige hulpdienst en mantelzorgers. Daarnaast inventariseren we de behoeften bij ouderen door met de inwoners zelf in gesprek te gaan. Dit wordt gedaan door de ouderenwerkers, de sociaal werkers en de opbouwwerkers van Stip. In 2024 gaan we concreet activiteiten en projecten inzetten op basis van de aandachtspunten die hieruit naar voren komen.

Versterken van de maatschappelijke bijdrage van Kunst en Cultuur

We borgen cultuureducatie door het sluiten van een Convenant Cultuur en Onderwijs. In het voorjaar is hiervoor een startgesprek gevoerd met Cultuur Oost (adviesorganisatie voor de provincie Gelderland) en de cultuurcoach van Cultuurplein. In het najaar van 2023 wordt dit onderwerp onder de aandacht gebracht bij de culturele instellingen en het onderwijs. In 2024 wordt het convenant gezamenlijk ondertekend tijdens een feestelijke avond.

Vrijwilligers ondersteunen, waarderen en stimuleren

Om vrijwilligers en organisaties te ondersteunen, is er een digitaal platform opgezet, www.vrijwilligheerde.nl. Op deze website komen vraag en aanbod voor vrijwilligers samen. Dit platform ondersteunt vrijwilligers, omdat alle aanbod hier samenkomt en overzichtelijk wordt gepresenteerd. De website is dit voorjaar gelanceerd tijdens de vrijwilligersbijeenkomst en wordt in fasen geïmplementeerd. Er zijn interne en externe afspraken gemaakt over het gebruik van het platform. Met regelmaat worden inwoners en organisaties op diverse manieren over het platform geïnformeerd.

Mantelzorgers ondersteunen en waarderen

Er is een behoefteonderzoek uitgevoerd in de gemeente onder jonge mantelzorgers tussen de 8 en18 jaar. Het inventariseren van de behoeftevraag stond centraal. De bevindingen van het onderzoek geven onder andere aanleiding om bestaande activiteiten van de jongerenwerkers en buurtsportcoaches te verbinden. In het tweede halfjaar van 2023 wordt er een plan opgesteld hoe we de aanbevelingen kunnen inzetten in de praktijk.

Thema Gezondheid als basis

Terugdringen overgewicht, roken en middelengebruik

Dit jaar wordt er vanuit de fysiotherapeuten een integraal beweegprogramma aangeboden. Hieraan kunnen inwoners met overgewicht deelnemen. Valpreventie en training in het uitvoeren van huishoudelijke werkzaamheden zijn onderdeel van dit integraal beweegprogramma.

Daarnaast is het mogelijk om, net als bij welzijn-op-recept, een bewegen-op-recept-gesprek te krijgen met een Stip-medewerker. De jongerenwerkers zijn in gesprek met scholen en jongeren om ze bewust(er) te maken van de gevolgen van middelengebruik en roken.

Stimuleren van sport en bewegen

De buurtsportcoaches zijn in 2023 gestart met de uitvoeringsplannen. Op 18 september is het vernieuwde stationspark geopend door wethouder Nienhuis. Met meerdere speeltoestellen, twee jeu-de-boules-banen en een beweegbank is het park uitdagend ingericht voor alle leeftijden. Verder wordt de website van Stip verder ontwikkeld om het beweegaanbod beter zichtbaar te maken. Afgelopen september heeft er een vitaliteitsdag plaatsgevonden in De Heerd. Hier waren ruim honderdzestig 55+’ers en zestien samenwerkingspartners aanwezig.

Bevorderen mentale gezondheid bij kinderen en jongeren

Om de mentale gezondheid van kinderen en jongeren te bevorderen, zijn in 2023 extra preventieve gastlessen gegeven op de basisscholen en op het voortgezet onderwijs. Hier hebben scholen, meer dan in voorgaande jaren, gebruik van gemaakt. Het jongerenwerk is beter vindbaar en actiever geworden op sociale media. Zo kunnen jongeren laagdrempelig in contact komen met een jongerenwerker als ze zorgen of vragen hebben.

Organiseren doorgaande lijn jeugdgezondheidszorg

In 2023 is de Kansrijke Start Alliantie opgestart en is een aantal keer bij elkaar geweest. Eind 2023 starten we met het programma VoorZorg bij de jeugdgezondheidszorg. VoorZorg is een bezoekprogramma voor (zeer) kwetsbare, zwangere vrouwen. In september 2023 is er weer een succesvol Ouder-Kind Festival georganiseerd om de pedagogische basis te versterken. Honderden ouders en jonge kinderen kwamen in Heerde samen en beleefden een leuke dag vol met activiteiten.

Thema Veilig en leefbaar

Versterken van het netwerk rond mensen met dementie

Onze plannen rondom het versterken van het netwerk staan gepland in 2024. Als voorbereiding zijn we gestart met het in beeld krijgen van de initiatieven die er al in Heerde zijn rondom dementie. En er is afstemming tussen Stip-medewerkers en praktijkondersteuners van de huisartsen (POH's) voor het gezamenlijk inrichten van welzijn-op-recept gericht op beginnende dementie.

Huiselijk geweld verminderen

Huiselijk geweld is een onderwerp dat breed leeft binnen Stip. Eind 2023 ligt er voor alle medewerkers van Stip een protocol voor de meldcode. De meldcode is een stappenplan wat je moet volgen bij vermoedens van 'geweld in afhankelijkheid'. Alle medewerkers worden geïnstrueerd over de meldcode, zodat deze bij iedereen bekend is. Bij het thema ouderenmishandeling wordt in 2023 een lokaal plan van aanpak ontwikkeld. En in het voorjaar van 2024 starten we met een 'Lokale Alliantie Ouderenmishandeling'.

Psychisch kwetsbare inwoners ondersteunen

In samenwerking met de gemeenten Epe en Hattem verkennen we hoe we integraal herstel kunnen bieden aan psychisch kwetsbare inwoners in hun eigen omgeving. In samenwerking met organisatie Korak[3] , momenteel gevestigd in Apeldoorn, is onderzocht of er een locatie in Heerde opgestart kan worden. De locatie is gevonden en opent in het najaar 2023. Hiermee creëren we een breder aanbod gericht op herstel. Daarnaast is meer samenwerking in het GGZ-werkveld gerealiseerd. Door afstemming in overlegvorm over inhoudelijke thema's met betrekking tot Beschermd Thuis. Zo werken we samen aan integraal herstel in eigen omgeving. In de regio Noord Oost Veluwe ligt momenteel de focus op de inkoop van de (nieuwe) producten Beschermd Thuis.

Bevorderen van het langer thuis wonen voor ouderen

Bij het ontwikkelen van het Volkshuisvestingsprogramma is wonen en zorg een prominent onderwerp in de woonzorgvisie. Er is aandacht voor de doelgroep ouderen. In de toekomst neemt het aantal ouderen in Heerde bovengemiddeld toe. Bij het ontwikkelen van het Volkshuisvestingsprogramma werken het fysieke en sociale domein samen. Hierbij worden alle sociale partners betrokken om tot een gedragen uitvoeringsprogramma te komen.

Binnen de uitvoeringswerkzaamheden van Stip is er extra aandacht voor het langer thuis wonen. Er heeft een vitaliteitsmarkt plaatsgevonden waarvoor ouderen in Heerde zijn uitgenodigd. Veel inwoners hebben de uitnodiging aangenomen en hebben zich die dag laten keuren op hun fysieke gezondheid. Bij de gezonde leefstijlmarkt hebben de inwoners meer informatie gekregen over hoe je langer gezond thuis kan leven.

[3] Korak biedt een groot aanbod van trainingen, cursussen en workshops op het gebied van levensontwrichtende gebeurtenissen en/of psychische kwetsbaarheid.

Thema Gelijke kansen

Nieuwkomers duurzaam integreren

Er worden verschillende interventies ingezet op gebied van opvoeding en opgroeien, gericht op nieuwkomers. Met onderwijsbestuurders en betrokken ketenpartners is een eerste conceptvisie nieuwkomersonderwijs ontwikkeld. In mei 2023 verzorgde de GGD een training psychische gezondheid voor de Stip-professionals Werk en Inkomen en de consulenten van Lucrato. Volgend jaar wordt er een training mentale gezondheid aangeboden aan statushouders in onze gemeente.

We verkennen hoe ketenpartners in het eerste inburgeraarsjaar beter betrokken kunnen worden. Er is een infobrochure voor inburgeringsplichtige nieuwkomers gemaakt in verschillende talen en er is een eerste opzet gemaakt van een informatiebrochure voor werkgevers over passende arbeids- of participatieplekken. Binnenkort willen we een filmpje maken op verschillende locaties waar (ex-)statushouders aan het werk zijn. Het doel is om het draagvlak onder werkgevers te vergroten om inwoners uit deze doelgroep aan te nemen. Als gemeente bieden we drie werkervaringsplekken aan voor inwoners uit de doelgroep. We verwijzen (oud)-inburgeraars, die na het inburgeringstraject extra taalondersteuning nodig hebben, door naar WEB-trajecten van TopTaal[4] in Apeldoorn. De inwoners die zich bij het Taalpunt melden, worden geregistreerd.

Stimuleren positieve leefomgeving voor jongeren

We zijn bezig met een duidelijker taakomschrijving voor de jongerenwerkers in Heerde. Het jongerenwerk organiseert activiteiten voor jongeren, met name in de schoolvakanties maar ook daarbuiten. We werken aan een nieuwe jongerenontmoetingsplek in Heerde en aan de verbetering van de jongerenontmoetingsplek in Wapenveld. Dit staat gepland voor 2024. Dan wordt de capaciteit van de jongerencentra geëvalueerd.

Vergroten kansengelijkheid in het onderwijs en kinderopvang

De meest actuele VVE[5]-monitor van 2022 laat zien dat het bereik van VVE-geïndiceerde kinderen 100% is. We monitoren sinds september 2023 in de casuïstiek bij gezinscoaches of er sprake is van (kans op) thuiszitten, zodat we preventiever kunnen werken. Samen met VluchtelingenWerk, de beleidscollega's van huisvesting en inburgering, en de professionals bij Stip monitoren we de instroom van Nt2[6]-kinderen in onze gemeente. We proberen de meest passende onderwijsplek en kinderopvangplek te vinden. Dit vergt continu afstemming met het onderwijs, de kinderopvang en de Nt2-onderwijsvoorzieningen. In oktober is er een netwerkbijeenkomst voor professionals over ouderbetrokkenheid.

Positie van LHBTI$^+$-ers versterken

Op de nieuwe website van Stip is een themapagina ingericht over LHBTI$^+$[7] waar inwoners terecht kunnen voor informatie en eventuele ondersteuning. En op de Kwikstart-app (voor jongeren) is er ook aandacht voor dit thema. In mei en juni 2023 waren er drie

[4] TopTaal heeft als doel dat iedereen in Nederland de Nederlandse cultuur en taal zodanig beheerst dat hij of zij goed mee kan doen in de samenleving.
[5] Afkorting: Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie.
[6] Afkorting: Nederlands als tweede taal.
[7] Afkorting LHBTI$^+$ staat voor lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender- en intersekse personen. De plus geeft aan dat de term inclusief is voor mensen die zichzelf anders noemen dan waar deze letters voor staan, zoals aseksueel of panseksueel.

trainingsmomenten voor Stip-professionals over LHBTI^{+} en hoe je als professional het gesprek kan aangaan met inwoners hierover. Ook twee POH's hebben aan de training deelgenomen. Er is een sociale kaart gemaakt. Deze kaart wordt eind dit jaar gedeeld met de professionals van Stip, ketenpartners en inwoners. In één oogopslag kun je daarmee informatie vinden. Via de sociale kaart kun je ook zien hoe je in contact kan komen met een professional of lotgenoten. Het trainingsaanbod van verschillende (keten)partners is dit jaar onder de aandacht gebracht van scholen. Op 11 oktober (Coming Out Day) vond de opening van de foto-expositie Queer! in dorpshuis De Heerd plaats. Bij het dorpshuis en bij Stip zijn 3 weken lang banners geplaatst met foto's en ervaringsverhalen. Op deze wijze hebben we geprobeerd het taboe te doorbreken. Met een themalunch willen we komende tijd onderzoeken hoe we een veilige omgeving voor christelijke LHBTI^{+}-ers onder de aandacht van kerken kunnen brengen.

Thema Passende ondersteuning

Stimuleren dat iedereen meedoet

Op dit moment is ons bijstandsbestand stabiel. We hebben een start gemaakt met de analyse van de doorstroomcijfers van de gemeente naar Lucrato. Daarvan hebben we een overzicht gemaakt voor een eerste bestandsanalyse. Uiteindelijk willen we dit borgen in het administratief systeem. We hebben WIZZR[8] ingericht en we zijn nu bezig met het vullen van dit systeem met de lopende aanbestedingen waarop SROI[9] van toepassing is. We zijn bij een eerste aansluitsessie geweest voor de inrichting van de instrumentengids DENNIS en EVA[10]. We gaan dit implementeren binnen onze gemeente. In 2023 hebben we het PSO[11]-certificaat, trede 3, gehaald.

Ondersteunen bij armoede en schulden

Het beleidsplan bestaanszekerheid is in de afrondende fase en wordt eind 2023 aan de raad aangeboden. Inwoners die hun zorgverzekeringen meer dan een halfjaar niet hebben betaald en in de wanbetalersregeling van het CAK[12] zijn beland, benaderen we actief. We hebben informatie opgevraagd bij het armoedefonds om te onderzoeken hoe we aan de slag kunnen met het bestrijden van menstruatiearmoede. Met de vrijwilligersorganisaties voeren we gesprekken om een armoedepact op te zetten. We nemen deel aan de werkgroep PR & communicatie die voortkomt uit het evenement armoedebestrijding. Naast het reguliere Kindpakket waarbij we kinderen ondersteunen met schoolspullen, fietsen, sport- en cultuuractiviteiten, hebben kinderen deze zomer een zomerpakket met speelgoed ontvangen. Dit is een samenwerking tussen het Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO), de Jan Nienhuisvereniging, Stichting Leergeld en de gemeente Heerde. Ook verzorgen dezelfde partijen een kledingpas. Afgelopen april hebben we € 500 energietoeslag uitgekeerd en in oktober/november verwachten we opnieuw € 800 energietoeslag uit te keren. Het Noodfonds Energietoeslag hebben we geëvalueerd en verlengd tot 31 december 2023. We zijn aangesloten bij het Waarborgfonds saneringskredieten. We onderzoeken hoe we de klanttevredenheid van de inwoners die gebruik maken van de regelingen vanuit de Participatiewet, kunnen meten. Waar nodig en wenselijk communiceren we via publicaties op social media, flyers, De Schaapskooi en via de vele persoonlijke gesprekken die door de collega's van Stip worden gevoerd.

[8] Softwareprogramma voor verantwoord inkopen en het concretiseren/monitoren van de afspraken rondom Social Return On Investment.
[9] Afkorting: Social Return On Investment.
[10] Instrumentengidsen die de dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers eenvoudig, eenduidig en inzichtelijk maken, ontwikkeld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).
[11] Afkorting: Prestatieladder Socialer Ondernemen.
[12] Afkorting: Centraal Administratiekantoor.

Ondersteunen van inwoners met laaggeletterdheid

In 2022 hebben we de Stip-medewerkers een training voor het herkennen van laaggeletterdheid aangeboden. We gaan dit in 2024 herhalen. We hebben in 2023 ingezet op communicatie, vaak met de hulp van onze taalambassadeur. We willen het onderwerp meer onder de aandacht brengen en de doelgroep beter bereiken. Waar mogelijk begeleiden we deze mensen door naar het Taalpunt[13].

We hebben de volgende communicatie-uitingen gedaan:

- De taalambassadeur heeft tijdens de themaraad in mei een presentatie gegeven aan raadsleden, samen met het Taalpunt.
- We hebben met de taalambassadeur een filmpje opgenomen en verspreid via social media.
- In de Week van Lezen en Schrijven zijn we naar verschillende werkgevers in Heerde gegaan, zoals de Jumbo om het onderwerp onder de aandacht te brengen. Ook zijn we op bezoek geweest bij AkzoNobel in Wapenveld. We hebben de werkgevers een gereedschapskistje aangeboden waarin informatie zat over het signaleren van laaggeletterdheid en het ondersteuningsaanbod in de gemeente.
- In november organiseren we een voorstelling Laaggeletterd voor werkgevers, vrijwilligers en collega's Stip in De Heerd.
- Er zijn twee nieuwe lokale projecten gestart: een multicultureel projectkoor Zing Nederland op Groot Stokkert en Textiellab[14] in Wapenveld.

[13] Taalpunt Heerde helpt mensen met het versterken van de de basisvaardigheden taal, rekenen en digitale vaardigheden.

[14] Mensen met verschillende culturele achtergronden ontmoeten elkaar hier door creatief met textiel bezig te zijn, plezier te maken en spelenderwijs de Nederlandse taal te leren.

Risicoparagraaf

Inleiding

Het Sociaal Domein verandert al enige tijd erg snel. Daarom hebben we besloten om de risicoparagraaf in elke monitor terug te laten komen. Met dit overzicht willen wij de gemeenteraad op de hoogte brengen welke risico's op ons af komen en waar wij de komende tijd op moeten anticiperen waar mogelijk.

Risico's voor de korte termijn < 1 jaar

- Kans op verhoogde energieprijzen door onrust in de wereld;
- Bij de regionale inkoop Jeugd en Wmo in de zorgregio vind momenteel een evaluatie van de kostprijs plaats. De uitkomst van deze evaluatie kan ervoor zorgen dat de kosten, voor met name maatwerkvoorzieningen jeugd en WMO, in 2024 extra toenemen bovenop de al begrote prijsstijging voor 2024;
- Door Cao-afspraken over loonstijging in de zorgsector die al in 2023 zijn ingegaan is de prijs voor de maatwerkproducten die we op 1 januari j.l. voor 2023 hebben afgesproken te laag. In 2024 zal een eenmalige correctie op de producten worden toegepast door middel van een extra prijsopslag;
- De indexering voor AVSLH kan hoger uitvallen dan begroot, aangezien de Cao VVT is opengebroken en opnieuw wordt aangepast;
- Extra druk op de gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, vluchtelingenwerk, jeugdhulp, de ambtelijke organisatie en Stip door toename van het aantal vluchtelingen.

Risico's voor de langere termijn > 1 jaar

- Jeugdhervormingsagenda 1: bij wijziging van financiering van producten is het afhankelijk van hoeveel kosten wij hebben voor deze producten en hoeveel rijksbudget er gekort wordt. (Een kleine gemeente heeft een kleine populatie. Bij een kleine populatie is toeval meer leidend dan statistiek en neemt de betrouwbaarheid af);
- Jeugdhervormingsagenda 2: bij efficiëntiemaatregelen voor jeugdzorg kan Stip naar verwachting minder efficiëntievoordeel dan gemiddeld behalen. Stip heeft al maatregelen genomen om zo efficiënt mogelijk te werken. Onze organisatie is anders, meer efficiënt, ingericht dan veel andere gemeenten, die veel zorg hebben uitbesteed;
- De groei van het aantal 65-plussers in Heerde ligt de komende jaren boven het landelijk gemiddelde. Daarmee nemen de kosten voor WMO en de AVSLH de komende jaren overeenkomstig toe. De vraag is in hoeverre dat wordt gecompenseerd aan de batenzijde;
- Het is lastig in te schatten hoe groot het kostenverlagend effect van de inkomensafhankelijke bijdrage WMO/ AVSLH gaat worden;
- Met het toenemen van het aantal ouderen zal het aantal vrijwilligers en mantelzorgers afnemen en de vraag naar deze mensen toenemen;
- De kosten voor hulpmiddelen zijn toegenomen. In de nieuwe aanbesteding voor hulpmiddelen en trapliften, die in 2024 wordt afgerond, stijgen de prijzen t.o.v. het huidige contract. Het is op dit moment lastig in te schatten hoeveel.

Bijlagen SMV

Bijlage Maatschappelijke ondersteuning

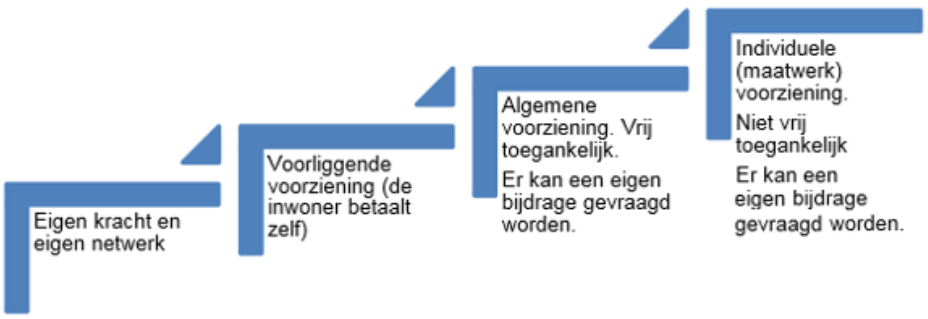
Programma Wmo

Onderwerp	Toelichting
Doel(en)	De doelen op hoofdlijnen op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en het kaderdocument Sociaal Domein gemeente Heerde.
AVSLH-klanten	Aantal klanten Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis (AVSLH).
AVSLH financieel	Financieel overzicht van de eerste helft van 2023.
Stip	Cijfers algemene voorziening, individuele begeleiding en groepsbegeleiding.
MAATWERK Financieel overzicht	Financieel overzicht van de eerste helft van 2023.
MAATWERK Aantal klanten	Aantal klanten dat een maatwerkvoorziening heeft gekregen.
Beschermd Wonen	Ontwikkelingen binnen Beschermd Wonen.

Doel Wmo

Meer zelfredzaamheid en grotere maatschappelijke participatie van inwoners door:

- meer inzet vanuit eigen kracht/omgeving;
- toenemende inzet via algemene voorzieningen;
- minder inzet van maatwerk.

Figuur 1 Stappenplan Inzet Wmo-voorziening

Toelichting

De visie van de gemeente Heerde met betrekking tot de transformatie is dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor de inrichting van hun leven. Inwoners houden zoveel mogelijk de regie en geven zelf aan welke ondersteuning zij nodig hebben. Zij zoeken eerst naar oplossingen in eigen netwerk en maken gebruik van voorliggende en algemene voorzieningen. Dit is in het bovenstaande stappenplan gevisualiseerd.

Voor het versterken van de eigen kracht en het eigen netwerk worden binnen Stip onder andere een coördinator mantelzorg en vrijwilligerswerk, coördinator ouderen, sociaal werkers, thuisbegeleiders en (buurt)coaches ingezet. Zij signaleren zo vroeg mogelijk en verbinden binnen de eigen netwerken en met de voorliggende voorzieningen.

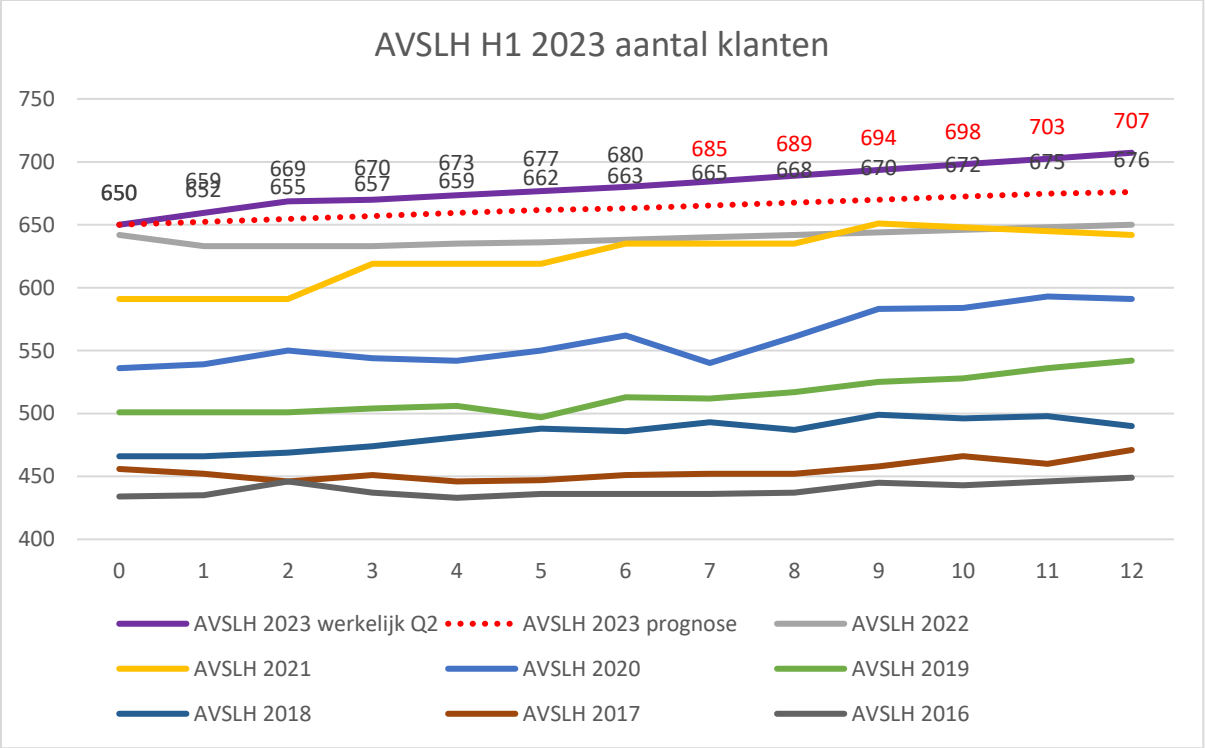
Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis (AVSLH)

Algemeen

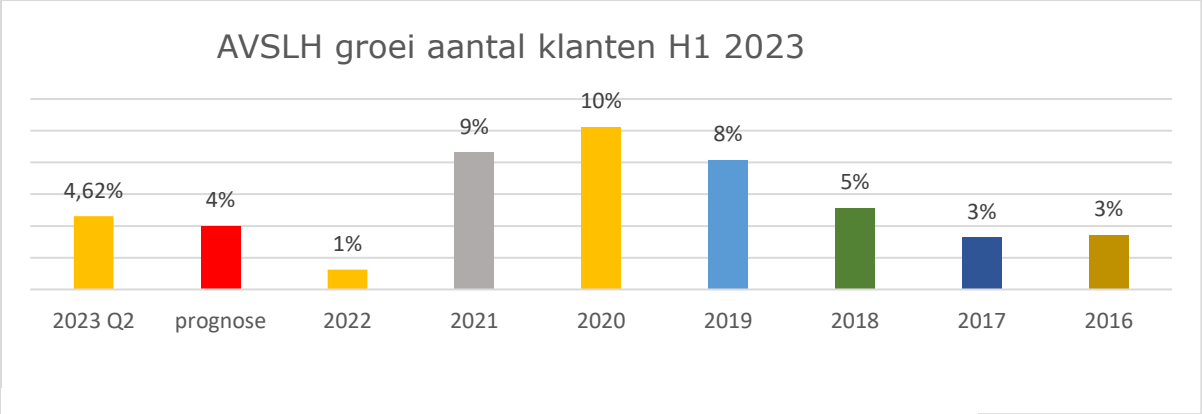
De gemeenteraad heeft 5 juli 2021 besloten om de AVSLH nog twee jaar (2022 en 2023) voort te zetten als voorziening voor ondersteuning in het huishouden. Een klant krijgt gemiddeld 2 uur ondersteuning per week. De mantelzorgondersteuning wordt ook in 2023 ingezet. Deze ondersteuning kan aanvullend ingezet worden binnen de AVSLH (gemiddeld 0,5 uur per week).

Sinds begin 2022 wordt bij aanvang van deze voorziening een bewustwordingsperiode van 12 weken gehanteerd, voordat een inwoner de voorziening kan gebruiken. Voor inwoners in een kwetsbare situatie geldt geen bewustwordingsperiode.

Aantal klanten AVSLH 1e helft 2023

Figuur 2 Aantal klanten AVSLH op peildatum 01-07-2023

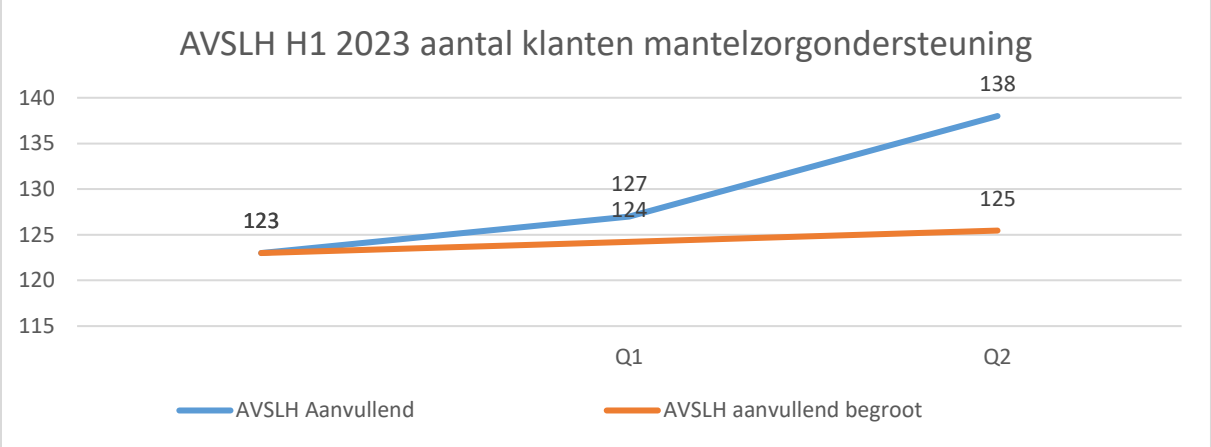

Figuur 3 AVSLH procentuele stijging

Toelichting

Voor 2023 is er een stijging van het aantal klanten van 4% voorspeld (+6% door vergrijzing, -2% instroombeperking door inzet van de huishoudcoach). De daadwerkelijk stijging van het aantal klanten op 01-7-2023 is 4,6%. Als deze groei aanhoudt verwachten we een stijging van ongeveer 9% aan het einde van het jaar. Dit komt omdat het effect van de inzet van de huishoudcoach afneemt. De huishoudcoach heeft namelijk bijna alle klanten gezien. Er zijn meer klanten die daadwerkelijke ondersteuning nodig hebben, waardoor procentueel het effect afneemt. In maart 2023 zijn de laatste coronamaatregelen opgeheven. Het aantal aanmeldingen nam kortstondig toe. In het tweede kwartaal normaliseerde het aantal aanmeldingen weer.

Stijging mantelzorgondersteuning

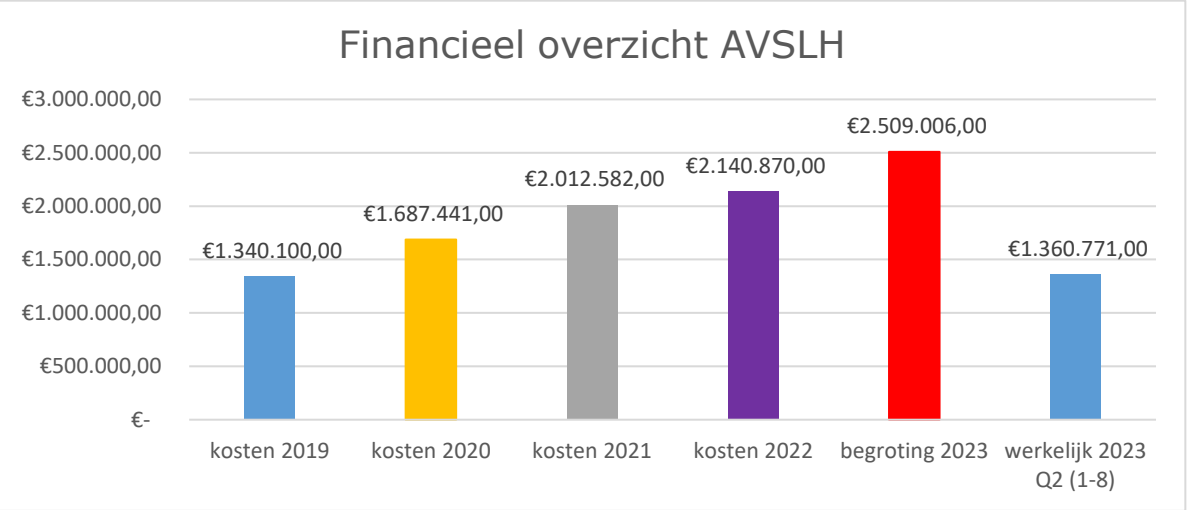

Figuur 4 Mantelzorgondersteuning AVSLH 2023 peildatum 01-07-2023

Toelichting

De mantelzorgondersteuning, die aanvullend ingezet kan worden binnen de AVSLH-voorziening (gemiddeld 0,5 uur per week), is ook in 2023 ingezet. In het eerste kwartaal kwam het aantal klanten met aanvullende mantelzorgondersteuning redelijk overeen met de begroting. In het tweede kwartaal was er een toename. Uit de evaluatiegesprekken met klanten bleek dat er bij één aanbieder behoefte was aan extra inzet, om zo de mantelzorgers te ontlasten. Vorig jaar zagen we een zelfde ontwikkeling bij een andere aanbieder.

Financieel overzicht AVSLH

Figuur 5 Financiën AVSLH

Toelichting

De uitgaven voor de AVSLH zijn, in verhouding tot de begrote kosten, toegenomen door het stijgend aantal klanten. De verwachting is dat deze rond de begrote uitgaven zullen blijven. Het hoge saldo in de grafiek op 1 augustus is vertekend/te hoog, omdat er nog een saldo over 2022 van € 188.000 verrekend moest worden.

Wmo-maatwerkvoorzieningen

Algemeen

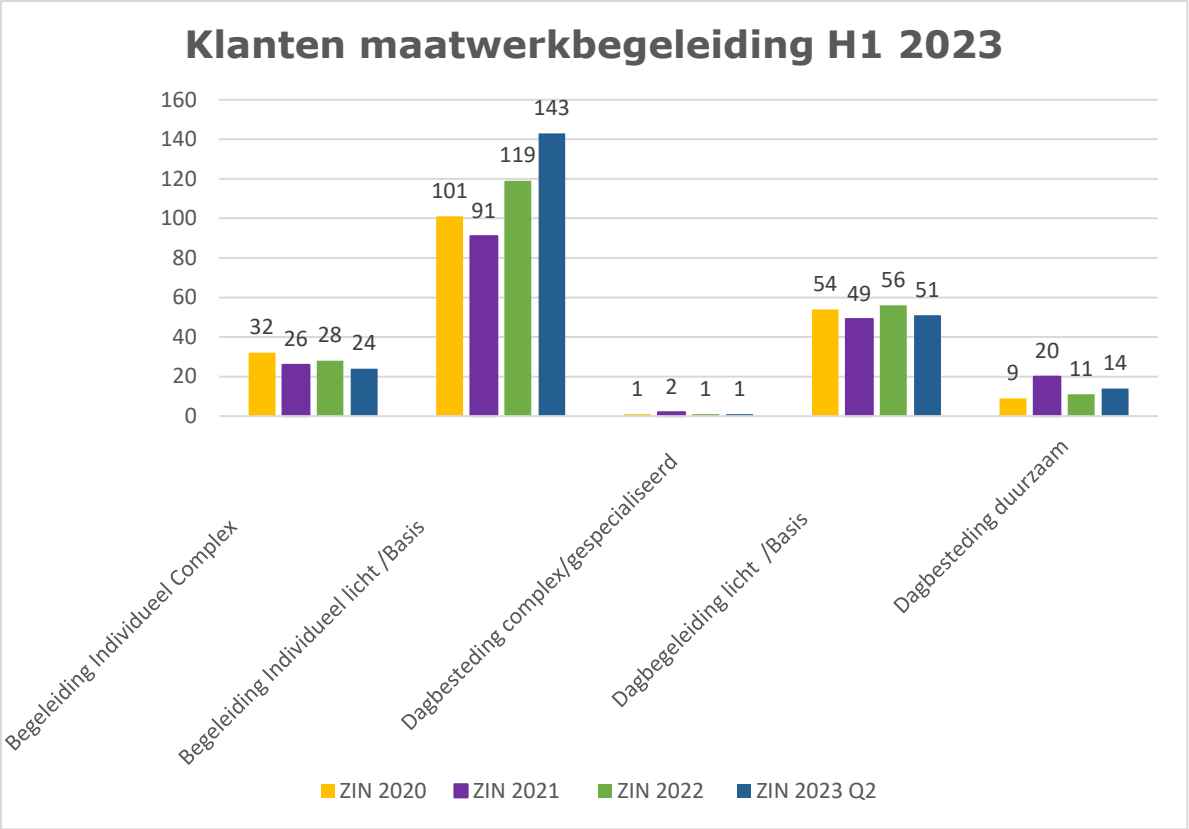
Onder maatwerkvoorzieningen vallen immateriële en materiële voorzieningen. Immateriële voorzieningen zijn onder andere individuele begeleiding, groepsbegeleiding en respijtzorg[15]. Materiële voorzieningen zijn de rolstoel-, vervoers- en woonvoorzieningen. Het aantal inwoners met een Wmo-voorziening is in de eerste helft van 2023 met 4,9% gestegen. Deze stijging is over alle leeftijdsgroepen verdeeld.

Maatwerk immaterieel Zorg In Natura (ZIN)

Het aantal klanten met individuele begeleiding is in 2022 toegenomen. De stijging in de individuele begeleiding zet zich in het eerste halfjaar van 2023 door, voornamelijk in het product Individuele begeleiding basis. Dit heeft te maken met de uitstroom vanuit Stip naar maatwerk. Alle ondersteuning met lichte begeleiding wordt eerst vanuit Stip aangeboden door de sociaal werkers en thuisbegeleiders. Is langdurige ondersteuning noodzakelijk? Of is er een zwaardere vorm van begeleiding nodig? Dan krijgt de inwoner een maatwerkvoorziening Individuele begeleiding basis.

De uitstroom van de dagbesteding van Stip naar de maatwerkvoorziening Dagbesteding stabiliseert, al is er wel een lichte stijging in Dagbesteding duurzaam.

[15] Respijtzorg betekent dat iemand de zorg overneemt van de mantelzorger. Bijvoorbeeld als de mantelzorger op vakantie gaat, of als hij of zij de zorg tijdelijk niet aan kan.

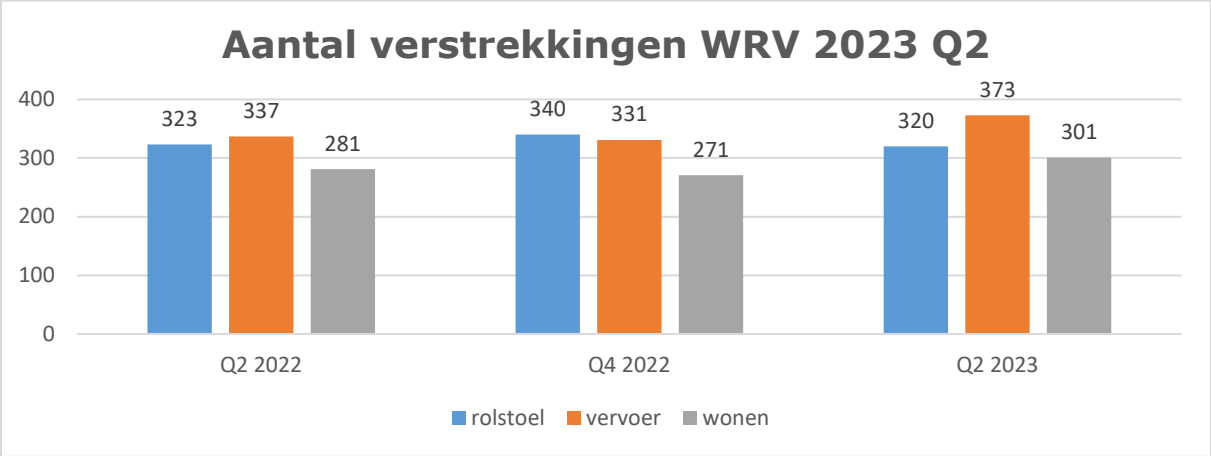
Figuur 6 Klantaantallen maatwerk immaterieel op peildatum

Woonvoorzieningen

Er worden meer woonvoorzieningen verstrekt, omdat het aantal ouderen toeneemt en steeds meer mensen langer thuis wonen. De overheid stimuleert dat mensen zo lang mogelijk thuis wonen, maar er is een tekort aan passende woonruimte. Dit zorgt ervoor dat er meer, grotere en duurdere woningaanpassingen noodzakelijk zijn. Daarnaast neemt het aantal verstrekkingen van trapliften toe. De vergrijzing vraagt om meer aangepaste woningen, zeker in relatie met de zorg die zo lang mogelijk thuis moet worden geleverd. Vanuit de overheid en de Wet langdurige zorg (Wlz) wordt ingezet op Wlz-zorg in de eigen woning. De zorg wordt betaald vanuit de Wlz, maar de aanpassingen van woningen moet de gemeente betalen.

Niet alleen in Heerde, maar ook landelijk nemen de kosten toe. Dit komt doordat er meer ouderen thuis wonen. Ook het abonnementstarief zorgt ervoor dat de kosten toenemen. Iemand vraagt makkelijker een woningaanpassing aan als de kosten daarvoor slechts 19 euro per maand zijn in plaats van inkomensafhankelijk. Bij een inkomensafhankelijke bijdrage is financiering met eigen vermogen in bepaalde gevallen aantrekkelijker.

Rolstoel- en vervoersvoorzieningen

Figuur 7 Verstrekkingen Wonen Vervoer Rolstoel (WRV), inclusief onderhoud en reparatie H1 2023

Toelichting

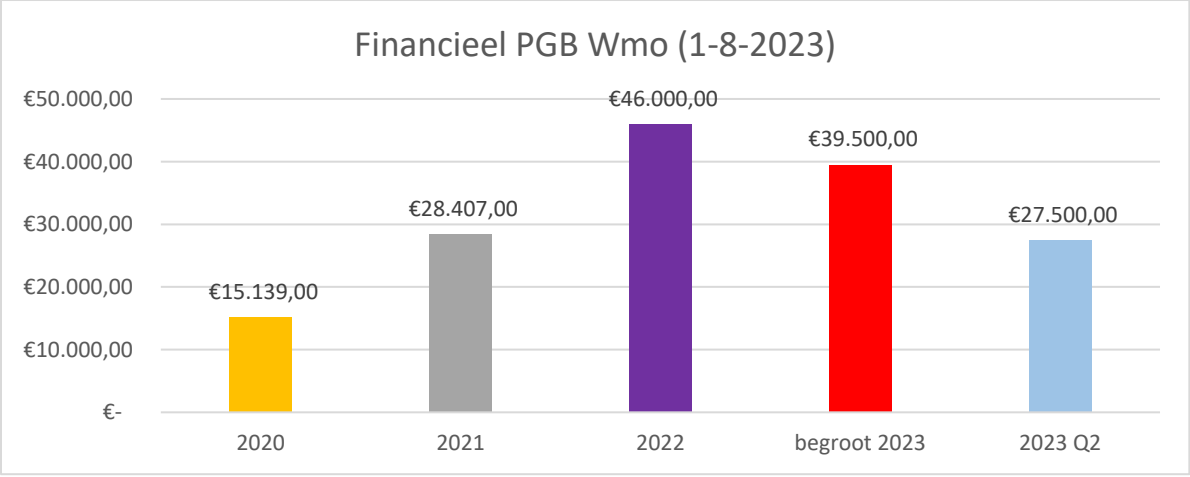
Het aantal verstrekte rolstoelen is stabiel gebleven. Het aantal verstrekkingen in vervoersvoorzieningen neemt toe. Er zijn voornamelijk meer scootmobielen en driewielfietsen verstrekt. De toename wordt beïnvloed door het abonnementstarief.

Financieel overzicht

Algemeen

De kosten voor PGB[16] Volwassenen en Immaterieel Zorg In Natura (ZIN) beïnvloeden elkaar en moeten gezamenlijk worden beoordeeld als Kosten Individuele maatwerkvoorzieningen.

Financieel PGB

Figuur 8 Financieel overzicht PGB Wmo

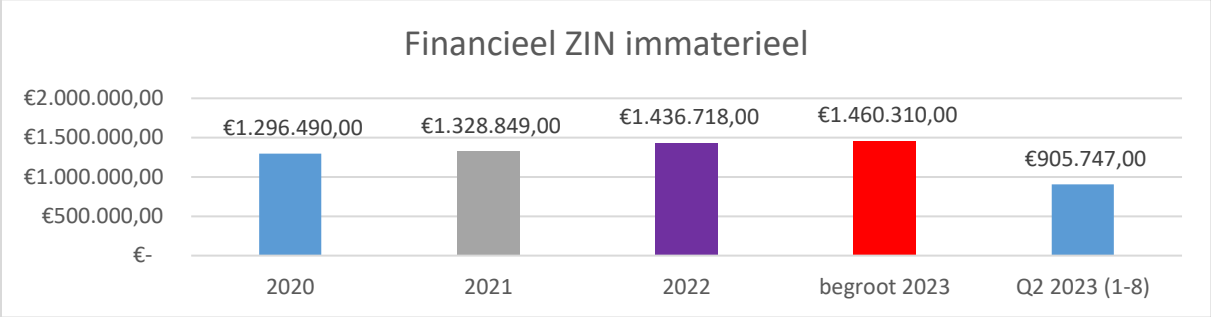
Toelichting

De uitgaven voor PGB lopen in lijn met de begroting. Door de regionale inkoop via een open raamcontract wordt er beperkt gebruik gemaakt van de PGB's. Door het open raamcontract kunnen nieuwe aanbieders makkelijker toetreden. Daarom is een PGB-constructie in de meeste gevallen niet meer noodzakelijk. Nieuwe PGB-aanbieders

[16] Afkorting: Persoonsgebonden budget.

moeten aan dezelfde kwalitatieve eisen voldoen als aanbieders die al voor het regionale raamcontract ingeschreven zijn.

Financieel immaterieel ZIN

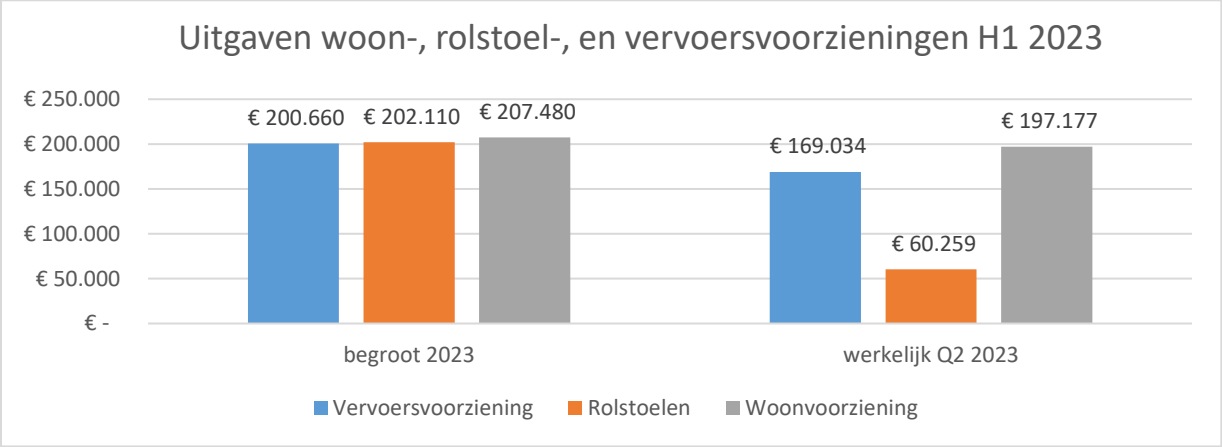

Figuur 9 Financiën immateriële voorzieningen

Toelichting

De toename in kosten komt voornamelijk door de uitstroom van klanten vanuit Stip naar de maatwerkvoorziening groepsbegeleiding.

Financiën materiële voorzieningen

Figuur 10 Financiën materiële voorzieningen stand 1-8-2023

Toelichting

Grotere en vaak duurdere aanpassingen zorgen voor hogere kosten binnen de categoriën woonvoorzieningen en rolstoelvoorzieningen. Dit jaar zijn er al een aantal grote en kleinere woningaanpassingen geweest, waardoor de kosten na de eerste helft van het jaar bijna gelijk zijn aan de begroting.

Bij de vervoersvoorzieningen zijn de kosten hoger dan de begroting. De kosten voor rolstoelvoorzieningen zijn relatief laag ten opzichte van de begroting, per saldo heffen de verschillen elkaar nagenoeg op.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Algemeen

Gemeente Heerde werkt voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) samen in de regio Oost Veluwe. MOBW is voor mensen met psychische of psychosociale problemen.

In 2021 is door de gemeenteraad het regionale kaderdocument en regionale ontwerp 'Beschermd Thuis' vastgesteld. Het regionale kaderdocument geeft richting aan de transformatie van beschermd wonen (intramuraal) naar beschermd thuis (een beschermde thuisomgeving). Het regionale ontwerp beschrijft welke stappen er genomen worden om in de regio te blijven samenwerken.

Onderdeel van dit ontwerp zijn de afspraken over het samenwerkingsconvenant, zoals deze is vastgesteld in 2023. Deze afspraken gaan over de afbouwopgave van het aantal plekken intramuraal beschermd wonen en de verdeling van de financiën in de regio.

Financiën MOBW

Het landelijk financieel verdeelmodel Beschermd Wonen is uitgesteld tot januari 2025. De financiën komen dan per gemeente binnen en niet langer via onze centrumgemeente Apeldoorn. De afbouw loopt van 37 miljoen euro naar 23 miljoen euro in 2032. De financiële afbouw komt mede doordat een deel van de cliënten bescherm wonen onder de Wet langdurige zorg (Wlz) valt en we een afbouwopgave hebben. In de regio gaat het totaal om momenteel ongeveer 500 cliënten. In de gemeente Heerde zijn er gemiddeld 5 cliënten die vallen onder beschermd wonen. In de regio is er afgesproken dat elke gemeente 85% van de ontvangen gemeentelijke Rijksvergoeding beschermd wonen overhevelt naar het regiobudget. Dit percentage wordt jaarlijks vastgesteld. Om de lokale zorginfrastructuur zo in te richten dat we integraal herstel kunnen (blijven) bieden, wordt de resterende 15% van de ontvangen vergoeding beschermd wonen lokaal ingezet.

In 2022 en 2023 bereid de regio zich voor op het feit dat we als regio in 2025 een andere inkoopstrategie gaan hanteren. We gaan werken met 10 zorgaanbieders. Momenteel vindt er afstemming plaats over de nieuwe producten. Hierbij is rekening gehouden met voldoende spreiding van de zorgaanbieders over de regio. Zo kan er gericht gewerkt worden aan een integrale benadering van cliënten die beter kunnen herstellen in hun eigen omgeving. Voor de cliënten die een beschermde woonvorm nodig hebben, blijven intramurale voorzieningen beschikbaar.

Toekomstplannen

Er zijn nu jaarlijks financiële overschotten in de regio. In 2022 was dat voor de regio ongeveer 11 miljoen euro. Heerde ontving 2,6% van deze overschotten. Dat was over 2022 een bedrag van € 284.228.

Deze gelden worden gereserveerd als financiële buffer voor de afbouw van de regionale Rijksbijdragen en de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis. De regionale Rijksbijdrage voor beschermd wonen wordt vermoedelijk vanaf 1-1-2025 met een tijdpad van 10 jaar afgebouwd. Om in te spelen op de transformatie, richten we lokaal nieuwe voorzieningen in. In de eerste helft van 2023 zijn onze uitgangspunten gericht op preventie en het inrichten van de zorginfrastructuur, zodat we vroegtijdig kunnen signaleren en de risico's kunnen beperken. Hiermee richten we ons op het bevorderen van maatschappelijk herstel in de richting van een zo zelfredzaam mogelijk leven voor kwetsbare mensen.

Hoe is er in de eerste helft van 2023 lokaal gewerkt aan de transformatie?

Inloop GGZ

De inloop GGZ is sinds 2020 een algemene voorziening. De inloop GGZ is via een zorgaanbieder op diverse locaties in de gemeente te vinden. Psychisch kwetsbare inwoners kunnen hier op een laagdrempelige wijze deelnemen aan de georganiseerde (vaste) activiteiten. De inloop wordt gemonitord en waar nodig aangepast aan de behoeften van de bezoekers.

Sociaal werker GGZ

De pilot Sociaal werker GGZ loopt in 2023 en is gericht op de veranderingen die zich in de toekomst gaan afspelen in de wijken. De toename van psychische problematiek vraagt meer inzet en expertise van het team sociaal werk. De pilot is bedoeld om de verschillende soorten GGZ-ondersteuning in het sociaal domein te verbeteren.

Casemanager Middelengebruik en Verslaving

De pilot Casemanager Middelengebruik en Verslaving draagt bij aan de behoefte om meer preventief te handelen als het gaat om middelengebruik en verslaving bij volwassenen. De pilot loopt tot het derde kwartaal van 2023. Er volgt mogelijk een vervolgtraject, zodra de evaluatie heeft plaatsgevonden. De casemanager werkt vanuit de Aanpak Middelengebruik en Verslaving en werkt samen met de GGZ, de algemene gezondheidszorg, het sociaal domein en de informele zorg.

Opbouwwerkers

In 2023 zijn er twee opbouwwerkers gestart. Een deel van hun taken draagt bij aan de vraagstukken als het gaat over beschermd thuis. Het opbouwwerk zet in op het bijdragen aan een goede leefomgeving voor mensen met psychische kwetsbaarheid. Het opbouwwerk richt zich op wijken en buurten.

Stip Heerde Ouderen

Vitale ouderen

Op woensdag 20 september was dorpshuis De Heerd even het middelpunt van de gemeente. Alle 55-plussers binnen de gemeente waren aangeschreven en uitgenodigd om deel te nemen aan de fittest op de Vitaliteitsdag.

De buurtcoaches van Stip hebben, samen met het beweegteam van studenten, veel inwoners mogen verwelkomen. De testen zorgden voor spannende momenten. We zagen vitale oudere inwoners gespannen bij de inschrijfbalie staan. Of soms een ambitieus wandeltempo kiezen tijdens de zes minuten wandeltest. De studenten van het beweegteam hebben, samen met de collega’s van Stip, ervoor gezorgd dat alle tests soepel verliepen en correct werden afgenomen.

De medewerkers van de diverse fysiotherapiepraktijken voerden adviesgesprekken met de deelnemers naar aanleiding van de testuitslagen. Met dat advies konden de deelnemers gericht op zoek gaan naar een passende aanbieder op de aansluitende leefstijlmarkt. Op de leefstijlmarkt hebben zestien welzijn-, zorg- en sportpartners hebben hun aanbod onder de aandacht gebracht. De inwoners konden zo direct na de vitaliteitstesten zich op basis van de uitkomst oriënteren op het aanbod.

De buurtcoaches hebben inmiddels de ervaringen van deelnemers doorgenomen. Met deze input gaan wij intern vaststellen in hoeverre deze dag een vervolg zou moeten krijgen. Deze allereerste editie was een groot succes. Dat is al wel duidelijk. Fit zijn is een belangrijk onderdeel van gezond ouder worden, en elkaar ontmoeten is essentieel voor het welzijn van mensen.

Van jong tot oud

Jong en oud hebben elkaar ontmoet in de gemeente Heerde. Verschillende enthousiaste kinderen van de basisscholen in de gemeente Heerde hebben kaarten geknutseld voor de inwoners van Rehoboth, Brinkhoven, het hofje Wendakker en de Herbergier, tijdens de landelijke Week tegen de Eenzaamheid. Deze week hebben we in Heerde de Week van de Ontmoeting genoemd. De kinderen hebben zo enthousiast kaarten geknutseld dat ook de mensen die thuiszorg afnemen een mooie kaart krijgen. Bij Brinkhoven en Rehoboth hebben de kinderen de kaarten zelf gebracht. Dit leverde een gezellige ochtend op met blije gezichten.

Door deze diverse activiteiten wordt voor meer inwoners het brede aanbod van Stip onder de aandacht gebracht. Zo werken we aan onze bekendheid binnen de gemeente, zodat mensen ons weten te vinden.

Bijlage Participatiewet Werk & Inkomen

Programma Participatie Werk & Inkomen

Onderwerp	Toelichting
Doelen	De doelen op hoofdlijnen van de gemeente op basis van de Participatiewet.
Vluchtelingen uit Oekraïne	Informatie over het aantal uitkeringen dat is verstrekt aan deze nieuwe doelgroep en de toeleiding naar werk.
Participatiewet Werk & Inkomen	Aantal mensen in de bijstand en het verloop over meerdere kwartalen.
Financiën	Kosten van de uitkering ten opzichte van het BUIG-budget (gebundelde uitkering).
Financiën Openeinderegeling	Financiën van de bijzondere bijstand, het minimabeleid en de kwijtscheldingen.
Armoede en schulddienstverlening	Instroom en uitstroom.

Doelen Participatiewet Werk & Inkomen

- Inwoners van de gemeente Heerde voorzien zoveel als mogelijk in hun eigen inkomen;
    - De gemeente Heerde biedt mensen indien nodig, ondersteuning bij het vinden van werk. Hierbij geldt als regel dat ondersteuning alleen wordt ingezet als het efficiënt en effectief is;
    - Inwoners die niet kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt, participeren naar eigen vermogen in de samenleving, bijvoorbeeld door het uitvoeren van vrijwilligerswerk;

- De gemeente Heerde biedt een vangnet voor mensen die het financieel moeilijk hebben;

- De gemeente Heerde wil armoede en schulden onder haar inwoners waar mogelijk voorkomen dan wel bestrijden.

Vluchtelingen uit Oekraïne

De populatie vluchtelingen in Heerde is vooralsnog redelijk stabiel. Er is het afgelopen jaar hard gewerkt om deze groep goed te kunnen begeleiden op het gebied van wonen, werk en inkomen, gezondheid, onderwijs en welzijn.

Leefgeld

Vluchtelingen uit Oekraïne ontvangen leefgeld om bijvoorbeeld eten en kleding van te kopen. In de gemeente Heerde worden er forse inspanningen verricht om het verstrekken van leefgeld zo goed mogelijk te laten verlopen.

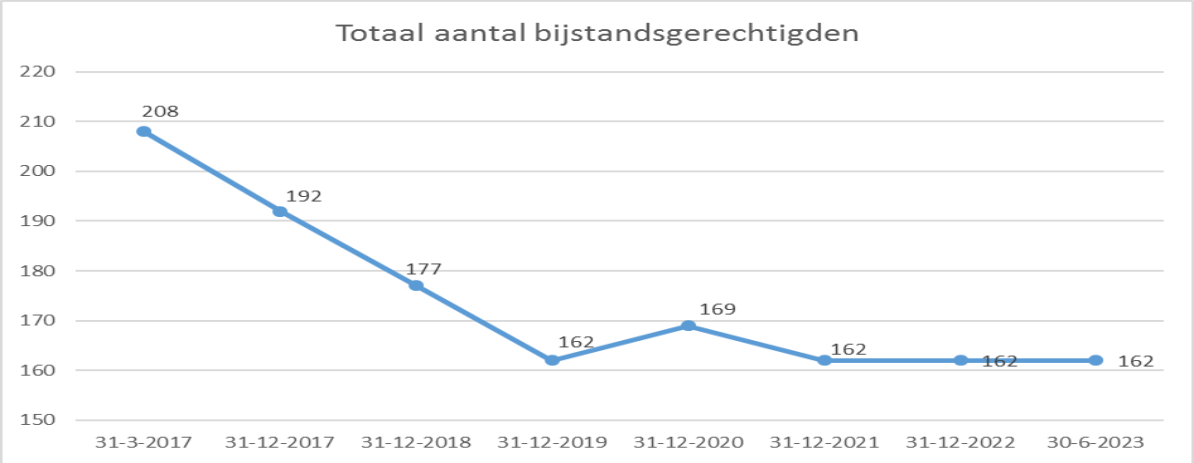
Hieronder ziet u een overzicht met de bedragen die in het eerste halfjaar van 2023 zijn verstrekt.

Verstrekt in 2023 Q1 en Q2		
	Aantal unieke leefgelduitkeringen	Totaal
Gemeentelijke opvang (GOO)	89	€ 66.223
Particuliere opvang (POO)	4	€ 10.798

Werk

Vluchtelingen uit Oekraïne die kunnen en willen werken, kregen toegang tot de Nederlandse arbeidsmarkt. Het kabinet schrapte de verplichting voor een tewerkstellingsvergunning. De gemeente Heerde heeft zich ingezet om deze mensen naar de arbeidsmarkt toe te leiden. Zo hebben we in 2023, net als in 2022, banenmarkten georganiseerd. Op dit moment werken we samen met werkleerbedrijf Lucrato. Lucrato is twee keer per week op locatie Groot Stokkert aanwezig om te ondersteunen bij het vinden en behouden van werk. In het eerste halfjaar van 2023 zijn 44 Oekraïners (soms meerdere keren) naar werk begeleid door Lucrato.

Participatiewet Werk

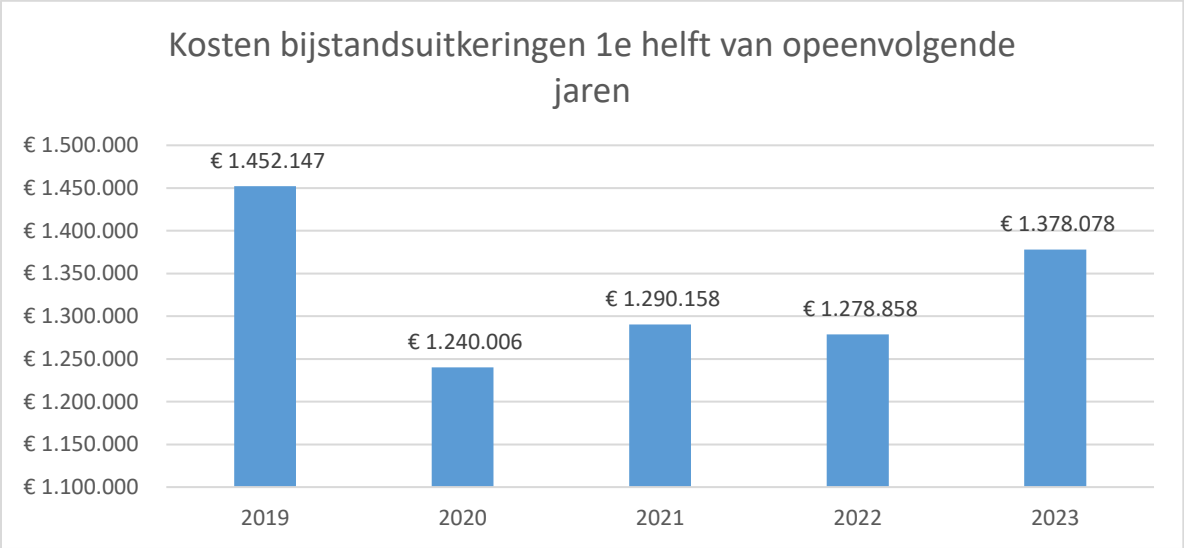

Figuur 11 Aantal bijstandsgerechtigden

Toelichting

Deze grafiek toont per 30 juni de totaalstand van het aantal inwoners dat een uitkering ontvangt in het kader van de Participatiewet[17], IOAW[18], Bbz[19] en IOAZ[20]. Het aantal bijstandsgerechtigden per medio 2023 is gelijk gebleven ten opzichte van 2022. Zowel de instroom als de uitstroom bedroegen 23 mensen. Het aantal bijstandsgerechtigden is al een aantal jaren stabiel.

Participatiewet Inkomen

Figuur 12 Bijstandsuitkeringen

Toelichting

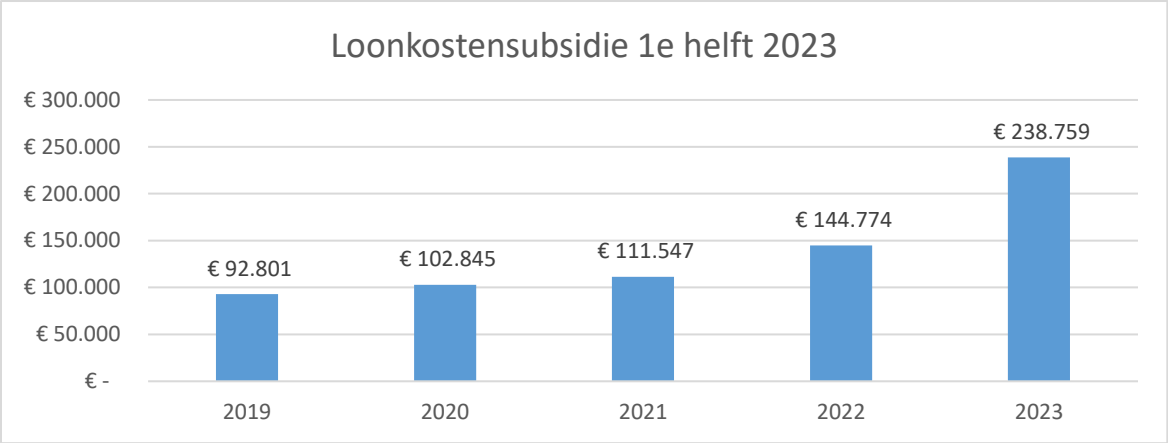
Deze grafiek geeft de financiële stand van zaken van de bijstandsuitkeringen over de eerste helft van 2023 weer. De kosten in de eerste helft 2023 zijn met ongeveer €100.000 gestegen ten opzichte van het eerste halfjaar in 2022. Dit heeft onder meer te maken met de verhoging van het minimumloon met 10%, waaraan de uitkeringen zijn gekoppeld. We liggen redelijk in lijn met de begroting.

[17] Iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt, valt onder de Participatiewet. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, ook mensen met een arbeidsbeperking

[18] Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers

[19] Besluit bijstandsverlening zelfstandigen.

[20] Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

Figuur 13 Loonkostensubsidie

Toelichting

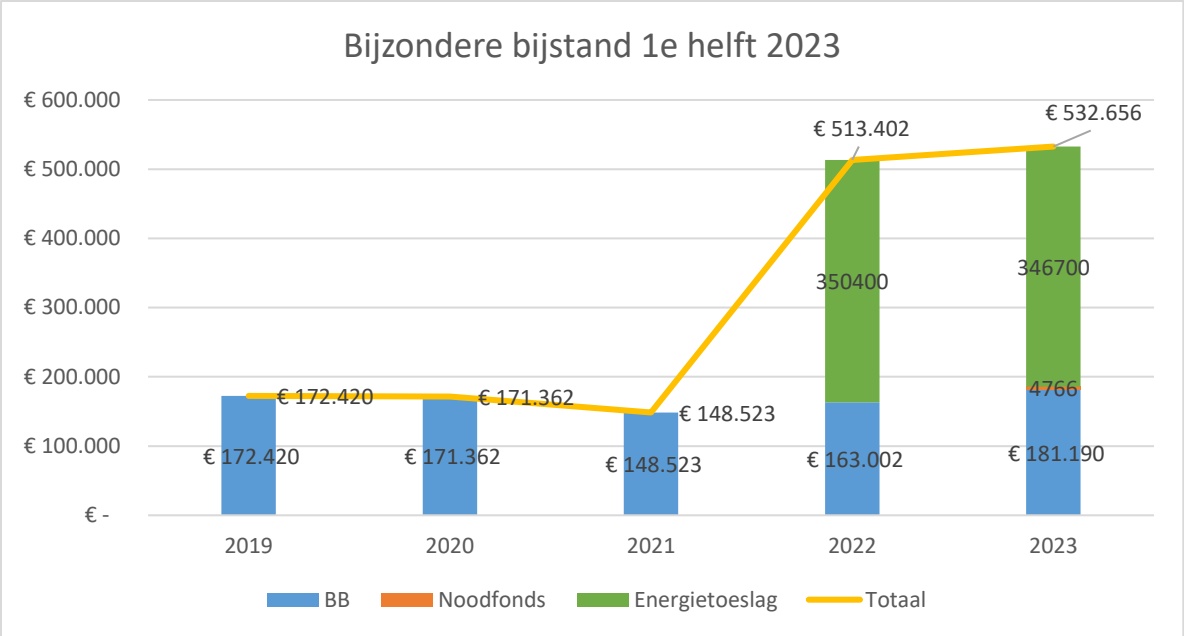
De loonkostensubsidie kent een forse stijging. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat we met succes mensen plaatsen met loonkostensubsidie en doordat de individuele loonwaarde hoger is. Daarnaast is de verhoging van het minimumloon met 10% hierop van invloed. Bij de najaarsnota hebben we voor de loonkostensubsidie €105.000 bijgeraamd.

Ongeveer €65.000 van de loonkostensubsidie wordt ingezet voor beschut werken. Het overige bedrag, ongeveer €173.000, wordt ingezet als loonkostensubsidie voor inwoners die bij bedrijven werken.

Het BUIG-budget loopt achter op de kosten maar wordt gecorrigeerd

Het BUIG-budget is de gebundelde uitkering, die we ontvangen van de Rijksoverheid, voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers), en voor de inzet van loonkostensubsidie.

Het voorlopige BUIG-budget is dit jaar naar beneden bijgesteld op € 2.713.767,-. Er volgt in september een definitieve vaststelling. De gerelateerde kosten lopen niet in de pas met dit BUIG-budget. Dit komt omdat de precieze gevolgen van de verhoging van het Wettelijk Minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen, in de loop van 2023 opnieuw worden berekend op basis van nieuwe CPB-ramingen. Het uiteindelijke effect wordt meegenomen in het definitieve macrobudget 2023. De gevolgen hiervan worden later bekend gemaakt.

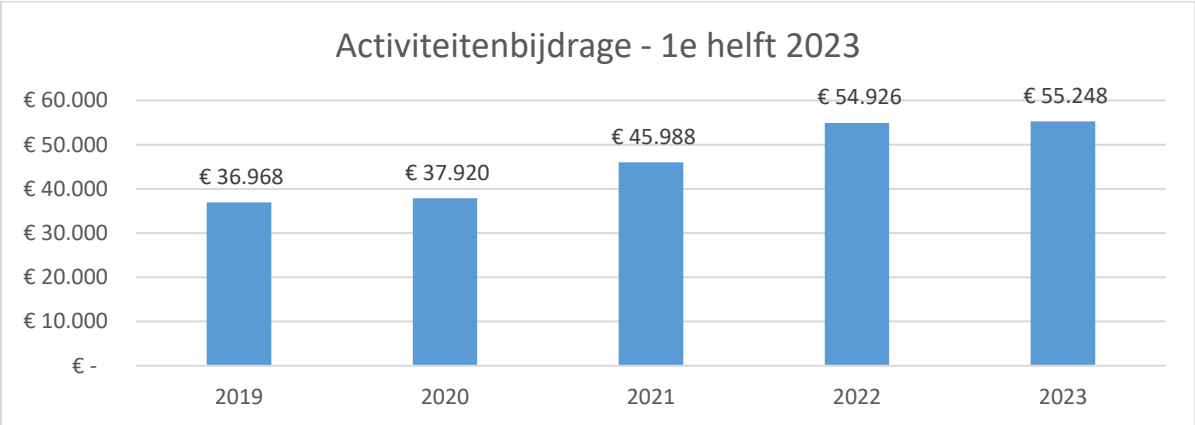

Figuur 14 Kosten bijzondere bijstand

Toelichting

De kosten van de bijzondere bijstand zijn met ongeveer €18.000 gestegen. Dit komt doordat we mensen, die we spreken in het kader van het Noodfonds voor tegemoetkoming energiekosten, wijzen op de mogelijkheden die de bijzondere bijstand biedt. De kosten zijn in lijn met de begroting.

In de eerste helft van dit jaar is er bijna €5000 verstrekt uit het Noodfonds. Net als in 2022 hebben we in 2023 een energietoeslag verstrekt aan inwoners met een inkomen dat lager is dan 120% van de bijstandsnorm. In 2022 was de energietoeslag €1.300 en in 2023 €500. De Rijksoverheid heeft op dit moment een wet in behandeling waardoor we najaar 2023 aanvullend €800 per huishouden kunnen verstrekken.

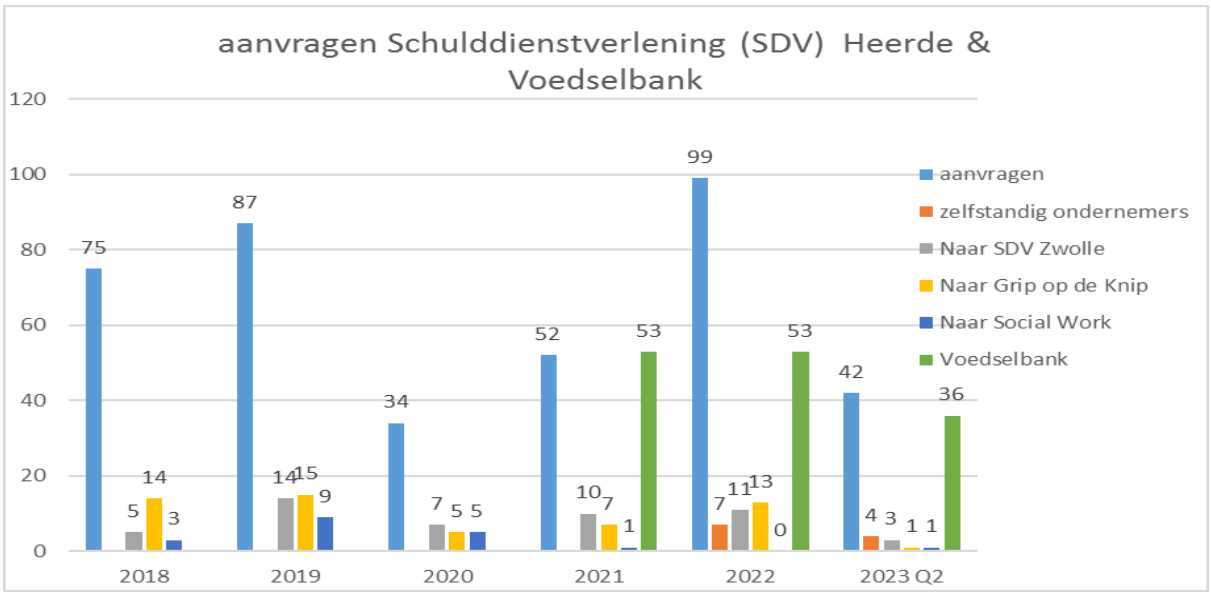

Figuur 15 Activiteitenbijdrage

Toelichting

De kosten voor de activiteitenbijdrage zijn vergelijkbaar met de 1e helft van 2022. In de eerste helft van het jaar vinden meestal 75% van de uitgaven plaats. Hierdoor verwachten we in het tweede helft van het jaar geen enorme stijging. De kosten voor de activiteitenbijdrage komen overeen met de begroting.

Armoedebestrijding – schulddienstverlening

Figuur 16 Aanvragen SDV en Voedselbank

Toelichting

Er zijn dit jaar evenveel aanmeldingen voor schulddienstverlening als vorig jaar, maar de aanvragen zijn complexer. Hierdoor zijn de professionals bij Stip dit jaar meer tijd kwijt per aanvraag. Problematische schulden (grotere schulden en/of meerdere schuldeisers) worden doorverwezen naar de Schulddienstverlening (SDV) Zwolle. We hebben goede afspraken met de woningcorporatie. De cijfers in bovenstaande grafiek zijn geen cumulatieve cijfers maar staan los van elkaar.

Stip Heerde Participatie

Na de mini-boekenkastjes verschijnen voedsel weggeefkastjes steeds vaker. Blijkbaar is er behoefte aan, om te geven zowel als te nemen. In de participatiesportgroep is het idee ontstaan om eten, en sinds kort ook wat cosmetica en hygiënisch verband, te delen met anderen. Daarom is aan de Lupineweg 13 in Heerde een voedselweggeefkastje geplaatst. Dit werkt tweeledig. Heb je vanwege problemen wel behoefte aan wat extra's, kom dan gerust kijken of er wat voor jou bij zit. Heb je (alleen houdbaar) eten over en kun je wat missen, plaats dan gerust iets in het kastje.

Samen delen is misschien wel belangrijker dan ooit. Want samen delen = nemen én geven. Enkele weken geleden heeft de wethouder het eerste kastje samen met Niek Hofman, de participatie buurtcoach, onthuld. Het voornemen is meer kastjes te plaatsen in de gemeente.

Bijlage Jeugd

Programma Jeugd

Onderwerp	Toelichting
Doelen	De doelen op hoofdlijnen van de gemeente op basis van de Jeugdwet.
Uitgevoerd beleid	Uitgevoerde maatregelen die zijn ingezet afgelopen halfjaar om de doelen te behalen.
Gebruik jeugdvoorzieningen	Aantallen cliënten die gebruik maken van ondersteuning van Stip Jeugd en Gezin en van individuele voorzieningen.
Verwijzingen individuele voorzieningen	Overzicht verwijzingen per type verwijzer.
Financiën Jeugdzorg	Kosten worden inzichtelijk gemaakt per interventie en voor de vrij toegankelijke voorzieningen. Er wordt een beeld gegeven van de gemiddelde kosten per cliënt.
Kwaliteit	Cliëntdoelen behaald of voortijdige uitval, en cliëntervaring.

Doelen Jeugd

- Alle jeugdigen hebben het recht op gezond, veilig en geslaagd opgroeien en ontwikkelen. Versterken van het gewone opvoeden en gezond leven;
- Informatie, advies en lichte ondersteuning (preventieve overige voorzieningen) versterken. Het sluit aan op de vraag van jeugdigen en hun ouders en gaat uit van de eigen kracht en netwerk;
- Er wordt tijdig gesignaleerd; preventie en zorg zijn verbonden met het onderwijs;
- Inzet van ondersteuning bij het opgroeien en het ontwikkelen door Stip Jeugd en Gezin en zo nodig door jeugdhulp;
- Toegang tot jeugdhulp en inzet van jeugdhulp is efficiënt en effectief, zo kort als kan en zo lang als moet.

Uitgevoerd beleid

Ouderbetrokkenheid

Een sterke pedagogische basis draagt bij aan het gezond, veilig en kansrijk opgroeien van kinderen. Sinds vijf jaar is een coördinator ouderbetrokkenheid bij de gemeente Heerde aan het bouwen aan een sterk(er) netwerk van jonge ouders in onze gemeente. Het inzetten en versterken van de eigen kracht van kinderen, ouders en hun sociale netwerk is hierbij het uitgangspunt. Naast het Ouder-Kind Festival dat in 2022 voor het eerst plaatsvond, is in 2023 gestart met het organiseren van Ouder-Kind Cafés. Jonge ouders komen eens per maand gezellig samen om te praten over de opvoeding van hun kinderen en het ouderschap in het algemeen. We organiseren regelmatig maatwerkbijeenkomsten voor professionals (voor- en vroegschoolse educatie en primair onderwijs) binnen één of meer domeinen van ouderbetrokkenheid, om hen te ondersteunen in het contact met ouders.

Inzet tijdelijke extra gezinscoach (januari 2023)

De afgelopen jaren hebben we het team Jeugd en Gezin bij Stip verder ontwikkeld met de inzet van eigen gezinscoaches, die gespecialiseerd zijn in verschillende thema's, en de inzet van een GZ-psycholoog[21] en eigen gedragswetenschappers. Hiermee zetten wij al

[21] Afkorting: Gezondheidszorgpsycholoog.

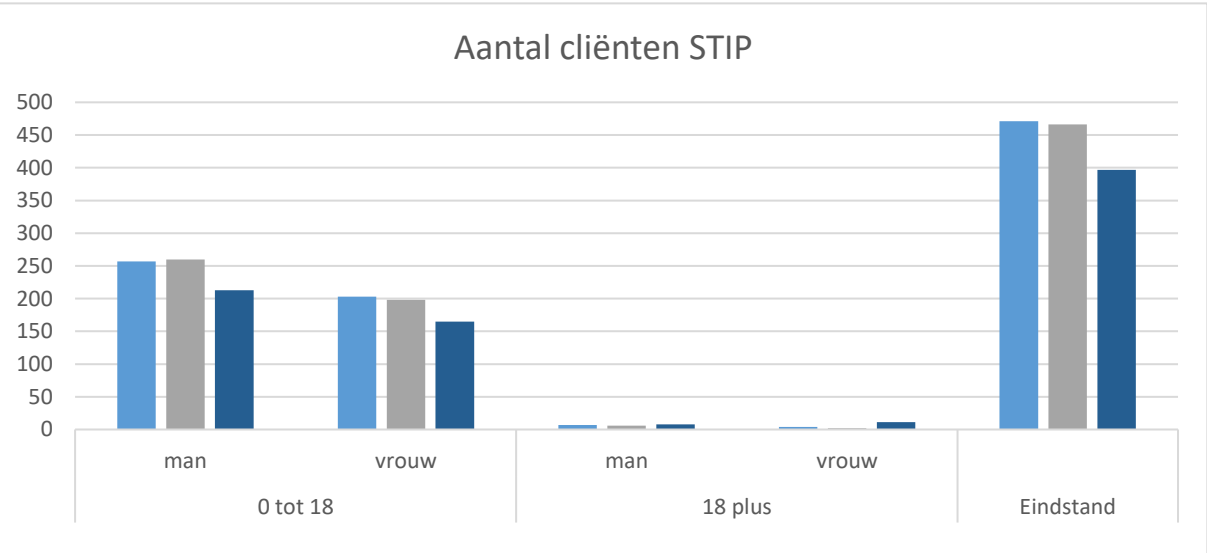
vroeg in op een beweging naar de voorkant, om zo mogelijk de inzet van duurdere maatwerkprojecten (Zorg In Natura) te voorkomen. Eind 2022 zagen we een sterke toename van het aantal aanmeldingen voor jeugdhulp bij Stip. De wachttijd bij Stip liep hierdoor op en team Jeugd en Gezin kon zich vrijwel alleen nog maar richten op vraagverheldering, doorverwijzing, monitoring en overbruggingszorg. Door deze overvolle caseload werden trajecten, die zij inhoudelijk gezien zelf konden oppakken, vanwege werkdruk uitbesteed aan zorgaanbieders.

Om de wachtlijst bij Stip te verkorten en om de stijgende kosten voor jeugdhulp te beperken, is begin 2023 gekozen om een tijdelijke extra gezinscoach aan te nemen. Omdat niet te voorspellen was hoe de aanmeldingen zich verder zouden ontwikkelen, is dit een pilot van een jaar. Eind 2023 moet opnieuw gekeken worden naar de formatie van de gezinscoaches.

Kansrijke Start

In de vorige monitor stond al vermeld dat we in 2022, in samenwerking met buurtgemeente Hattem, zijn gestart met het oprichten van een Kansrijke Start Alliantie. De professionele keten, en andere organisaties en voorliggende voorzieningen die zich bezighouden met jonge gezinnen, slaan hiermee de handen ineen om de eerste 1000 dagen van kinderen in Heerde zo kansrijk mogelijk te maken. De Kansrijke Start Alliantie gaat in 2023 verder en in de volgende monitor komen we terug op de eerste acties die zijn ondernomen.

Gebruik Jeugdvoorzieningen

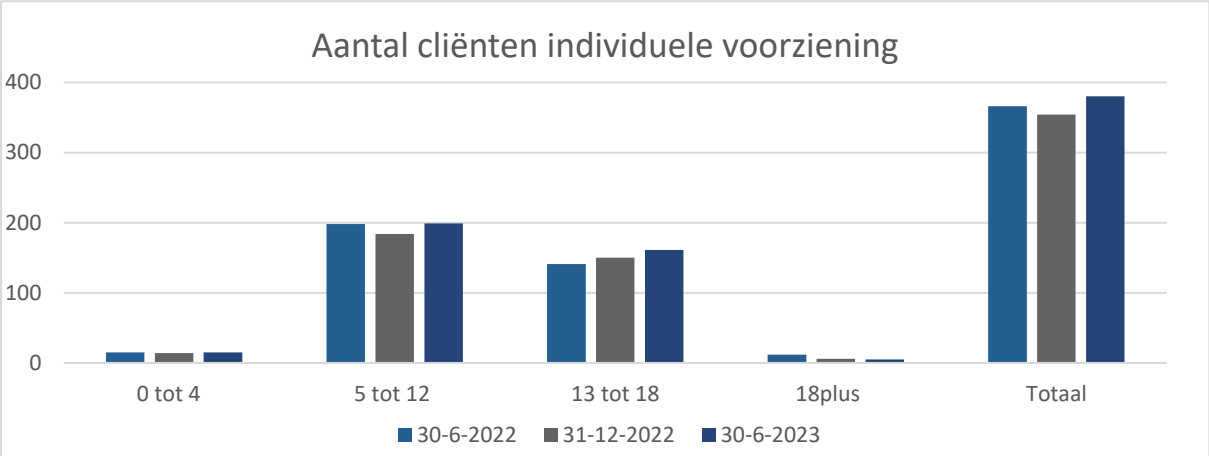
Figuur 17 Aantal cliënten STIP

Toelichting

Deze grafiek geeft het aantal jeugdigen weer dat hulp heeft ontvangen vanuit Stip Jeugd en Gezin. Het gaat om interne trajecten. In totaal waren dat in het eerste halfjaar van 2023 397 jeugdigen. Als je dat vergelijkt met het eerste halfjaar van 2022, dan zijn het er een stuk minder (toen ging het om 466 jeugdigen). Dit heeft te maken met de overgang naar een nieuw systeem (iSam). In ons vorige systeem (Office 365) was sprake van een overrapportage. In de raadsmonitor van 2022 stond beschreven dat er bij de overgang naar het nieuwe systeem een opschoning is geweest van cliënten die al lang in de database stonden. In het nieuwe systeem is er nog sprake van een

onderrapportage, omdat nog niet alle collega's op de juiste manier registreren. Dit verklaart het verschil in aantallen tussen nu en de voorgaande jaren. We kunnen de jaren 2022 en eerder vanaf nu dus niet meer vergelijken met de huidige situatie en zullen dus in de toekomst moeten gaan kijken hoe de ontwikkeling is op basis van de gegevens in iSam. De overgang naar het nieuwe systeem is de oorzaak dat geen gegevens op peildatum 31-12-2022 kunnen worden gegeven.

Op basis van het gemiddeld aantal aanmeldingen voor jeugdhulp dat binnenkomt bij Stip neemt de vraag naar jeugdhulp toe. Met de Hervormingsagenda Jeugd die landelijk op ons afkomt en vanuit ons eigen Kaderdocument Sociaal Domein 2022-2027 hebben we hier volledige aandacht voor. Het is een reden dat begin 2023 een tijdelijke extra gezinscoach is aangenomen, zoals benoemd bij 'uitgevoerd beleid'.

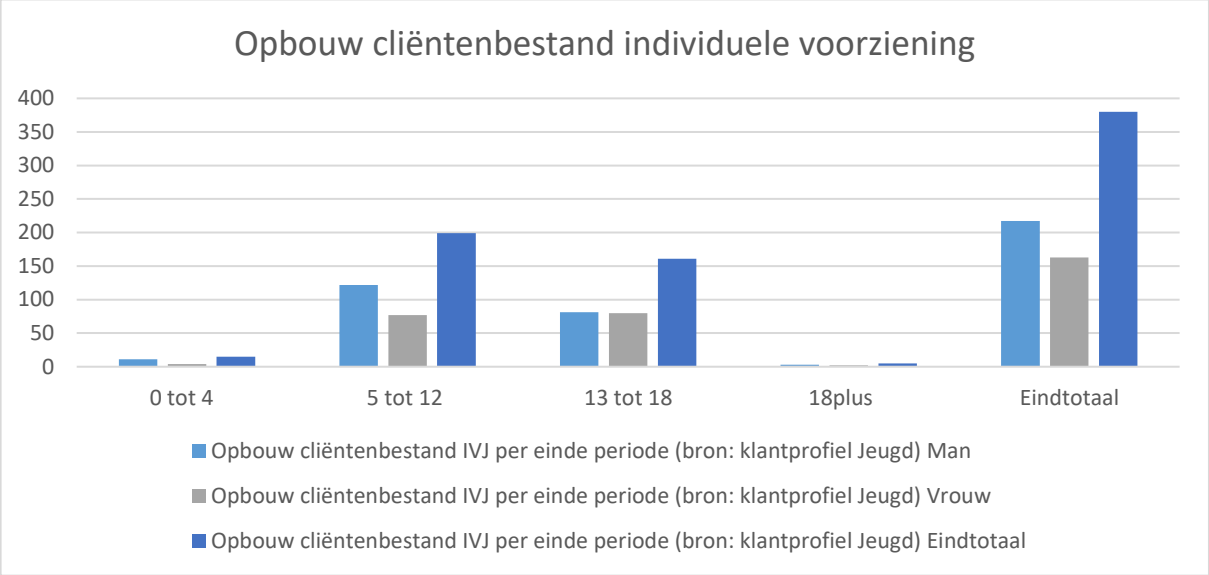

Figuur 18 Aantal cliënten met individuele voorziening op peildatum

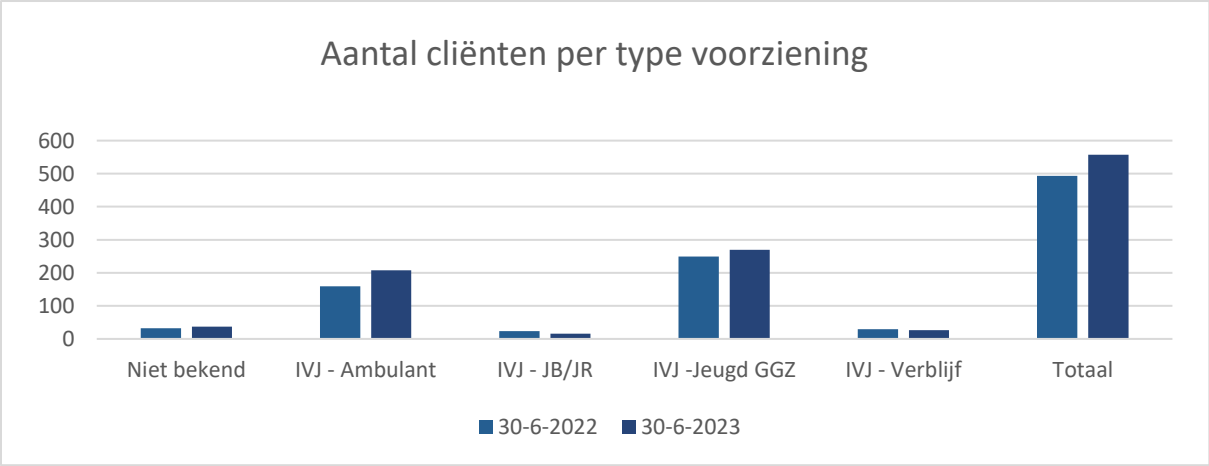
Toelichting

In bovenstaande figuur is het aantal jeugdigen te zien dat op de peildatum een maatwerkvoorziening had. Dit zijn jongeren die zijn doorverwezen naar een zorgaanbieder. Dit waren er 380 en dat is een toename van 6,8% ten opzichte van de peildatum 31-12-2022. Het cliëntenaantal op een peildatum zegt niets over het *verloop* van trajecten of het totaal aan jeugdhulp dat is geleverd. Een jeugdige die begin 2023 een traject in is gegaan en voor 30-06-2023 alweer was gestopt, is niet meegenomen in deze cijfers. Het totaal aantal jeugdigen dat in het eerste halfjaar (en op de andere peildata die worden genoemd) een voorziening ontving, is dus meer dan 380. In de tweede monitor van 2023, die heel het jaar beslaat, laten we het totaal aantal jeugdigen met een voorziening zien ten opzichte van de jaren daarvoor. We willen daarin het verloop van de trajecten meenemen.

In de vorige monitors, van 2022, konden we niet goed met eerdere jaren vergelijken omdat het woonplaatsbeginsel in januari 2022 was ingevoerd en voor een flinke vertekening zorgde. In absolute aantallen leek toen het aantal cliënten met een voorziening af te nemen, maar dit werd volledig verklaard door het woonplaatsbeginsel. We zien nu dat het aantal voorzieningen inderdaad stijgt en niet daalt. Dit sluit aan bij het landelijke beeld, dat we lokaal herkennen, van jeugdigen die het mentaal steeds moeilijker hebben. In zowel de groep 5 tot 12 jaar als in de groep 13 tot 18 jaar is een stijging van de individuele voorzieningen gemeten. Bij Stip ligt het aantal aanmeldingen voor jeugdhulp structureel hoger dan eerdere jaren. De caseload van gezinscoaches is toegenomen en Stip heeft inmiddels een (korte) wachtlijst. Hierdoor wordt er vaker dan gewenst doorverwezen naar een maatwerkvoorziening.

Figuur 20 Opbouw cliëntenbestand met individuele voorziening op peildatum

Figuur 19 Aantal cliënten per type voorziening

Toelichting

In bovenstaande figuren staat nogmaals het aantal cliënten met een individuele voorziening, maar nu met de verdeling naar geslacht en in de tweede grafiek per type voorziening vergeleken met de eerste helft van 2022. In figuur *Opbouw cliëntbestand* zien we dat door de jaren heen meer jongens dan meiden jonger dan 18 jaar hulp ontvingen vanuit Stip. Figuur A*antal cliënten per type voorziening* toont aan dat dat ook geldt voor jeugdigen met een individuele voorziening. Door de jaren heen zien we dat jongens in het algemeen meer gebruik van jeugdhulp (vanwege externaliserende problematiek) dan meiden. De afgelopen twee jaar zagen we juist meer meiden dan jongens met individuele voorzieningen. Dit komt waarschijnlijk door de coronapandemie. Het huidige beeld lijkt nu weer te zijn zoals voorheen.

In de figuur zien we dat het aantal ambulante voorzieningen flink toeneemt. Dit zien we later terug in de kosten. Het aandeel Jeugd-GGZ neemt wat toe, terwijl jeugdreclassering/jeugdbescherming en verblijf juist afnemen. Dit lijkt te wijzen op een

verschuiving naar zorg 'zo thuis mogelijk' met korte zorg en minder dwang. Dat is een zeer gewenste ontwikkeling die in de Hervormingsagenda Jeugd wordt beoogt.

Verwijzingen individuele voorzieningen

Type verwijzer IVJ H1 2022	Ambulant	JB/JR	Jeugd GGZ	Verblijf	Niet bekend	Totaal
Niet ingedeeld	1	2	2	4	1	**10 (2%)**
Gecertificeerde instelling	4	2	1	5	0	**12 (2%)**
Gemeente	146	0	143	20	24	**333 (68%)**
Huis-/Jeugdarts	8	0	65	0	0	**73 (15%)**
Medisch specialist	0	0	9	0	2	**11 (2%)**
Rechter/RvdK/OvJ	0	20	0	0	0	**20 (4%)**
Zelfverwijzer	0	0	29	0	5	**34 (7%)**
Totaal	**158**	**24**	**249**	**29**	**32**	**493**

Figuur 21 Type verwijzer individuele voorziening H1 2022

Type verwijzer IVJ H1 2023	Ambulant	JB/JR	Jeugd GGZ	Verblijf	Niet bekend	Totaal
Niet ingedeeld	2	1	0	3	0	**6 (1%)**
Gecertificeerde instelling	2	2	2	3	0	**9 (2%)**
Gemeente	191	0	136	20	31	**378 (68%)**
Huis-/Jeugdarts	12	0	70	0	0	**82 (15%)**
Medisch specialist	1	0	9	0	1	**11 (2%)**
Rechter/RvdK/OvJ	0	13	0	0	0	**13 (2%)**
Zelfverwijzer	0	0	53	0	5	**58 (10%)**
Totaal	**208**	**16**	**270**	**26**	**37**	**557**

Figuur 22 Type verwijzer individuele voorziening H1 2023

Toelichting

Naast de gemeente kunnen de huisarts, gecertificeerde instellingen, zoals Jeugdbescherming Gelderland en William Schrikker Stichting[22], en medisch specialisten doorverwijzen naar jeugdhulp. In alle gevallen betaalt de gemeente de kosten. Om inzicht te krijgen in het aantal verwijzingen is in de bovenstaande tabellen een uitsplitsing gemaakt van het type verwijzer naar interventieniveau in het eerste halfjaar van 2022 en van 2023. De tabellen laten zien dat in Heerde de gemeente de grootste verwijzer was en blijft. Van alle verwijzingen wordt 68% gedaan door de gemeente; hetzelfde aandeel als in 2022. Stip zet hier bewust al jaren op in, onder andere door het aannemen van een eigen GZ-psycholoog, omdat professionals bij Stip beter thuis zijn in de problematiek van gezinnen en jongeren, en in de wereld van aanbieders. Zij kunnen beter doorverwijzen dan andere specialisten, zoals bijvoorbeeld de huisarts. Hiermee ontzien we bovendien de huisartsen en hebben we als gemeente beter in beeld hoe het ervoor staat met onze gezinnen. Daarnaast betaalt de gemeente daarmee minder vaak voor door derden geïndiceerde jeugdhulptrajecten en wordt onze grip en invloed op het te besteden budget vergroot.

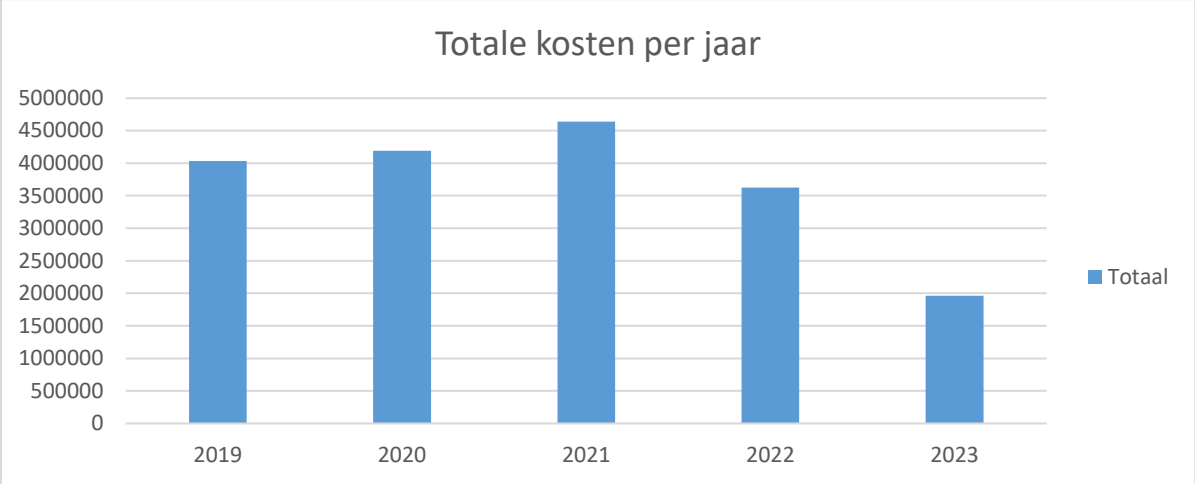
Verder zien we geen grote verschillen. In de meeste gevallen gaat het om kleine aantallen, waardoor een toe- of afname misschien eerder toeval is. Wat we wel zien is een forse toename van verwijzingen door de gemeente naar ambulante hulp en juist een kleine afname van verwijzingen door de gemeente naar Jeugd-GGZ. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de wachtlijsten in de Jeugd-GGZ. Er wordt dan vaak ambulante hulp ingezet ter overbrugging of als alternatief. De huisarts lijkt iets meer

[22] Een organisatie voor kinderen en jongeren met een beperking of van ouders met een beperking. De medewerkers van de organisatie zetten zich in om die kinderen en jongeren zo thuis mogelijk te laten opgroeien. Hiervoor bieden zij ambulante (opvoed)ondersteuning, pleegzorg en gezinshuiszorg.

door te verwijzen naar Jeugd-GGZ, wat aansluit bij de landelijke trend van meer mentale problemen onder jeugdigen.

Bij de categorie 'zelfverwijzer' geldt voor een aantal gevallen dat het scholen zijn die hebben doorverwezen naar aanbieders voor dyslexie, die vallen onder Jeugd-GGZ. Van de overige 'zelfverwijzers' is de toelichting 'geen verwijzer' van toepassing. Wij kunnen dan niet vanuit het systeem zien wie de verwijzer is. Van de categorie 'niet bekend' kunnen we vanuit deze gegevens ook niet zien wie de verwijzer is. Dit zou niet mogelijk moeten zijn in het systeem, omdat er altijd een doorverwijzer is. Op casusniveau zijn we dit aan het uitzoeken. Dit is alleen wel een tijdrovende klus. We gaan kijken waar in de registratie dit misgaat, zodat we in een volgende monitor meer duidelijkheid kunnen geven over alle doorverwijzingen.

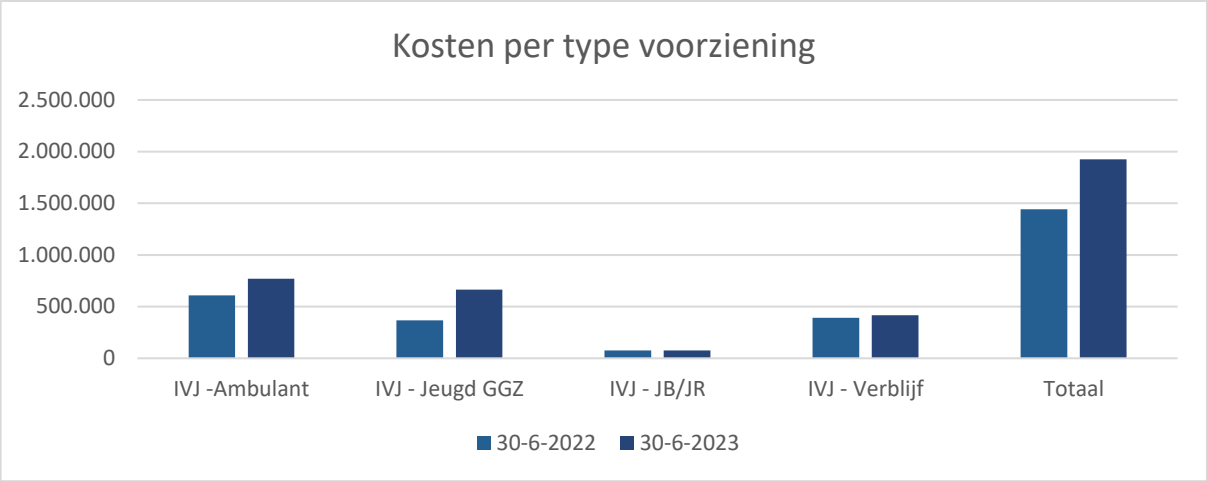
Financiën jeugdzorg

Figuur 23 Kosten jeugdzorg 2019 – 2023

Toelichting

Hierboven zijn de totale kosten per jaar vanaf 2019 naast elkaar gezet. Voor 2023 betreft het slechts het eerste halfjaar. De daling in 2022 had alles te maken met de wijziging van het woonplaatsbeginsel. Gecorrigeerd voor het woonplaatsbeginsel stegen de kosten in 2022. Als we de kosten voor 2023 doortrekken op basis van het eerste halfjaar, verwachten we een stijging ten opzichte van de voorgaande jaren. Dit heeft alles te maken met een toename van het aantal jeugdigen die jeugdhulp ontvangt (toename van voorzieningen). Dit is een landelijke trend en om het stelsel houdbaar te maken voor de toekomst, is de landelijke Hervormingsagenda Jeugd opgesteld, die lokaal in onze gemeente geïmplementeerd moet gaan worden.

Figuur 24 Kosten per type voorziening

Toelichting

In de bovenstaande grafiek zijn de kosten van het eerste halfjaar van 2023 afgezet tegen de kosten van het eerste halfjaar van 2022 per type voorziening. De stijgende kosten bij ambulant en Jeugd-GGZ komen overeen met een stijging van het aantal cliënten per type voorziening (figuur 14). De kosten Jeugd-GGZ stijgen sneller dan het aantal cliënten, wat duidt op duurdere zorg. Bij verblijf zien we dat het aantal cliënten afneemt, maar de kosten iets stijgen. Dit duidt op duurdere zorg.

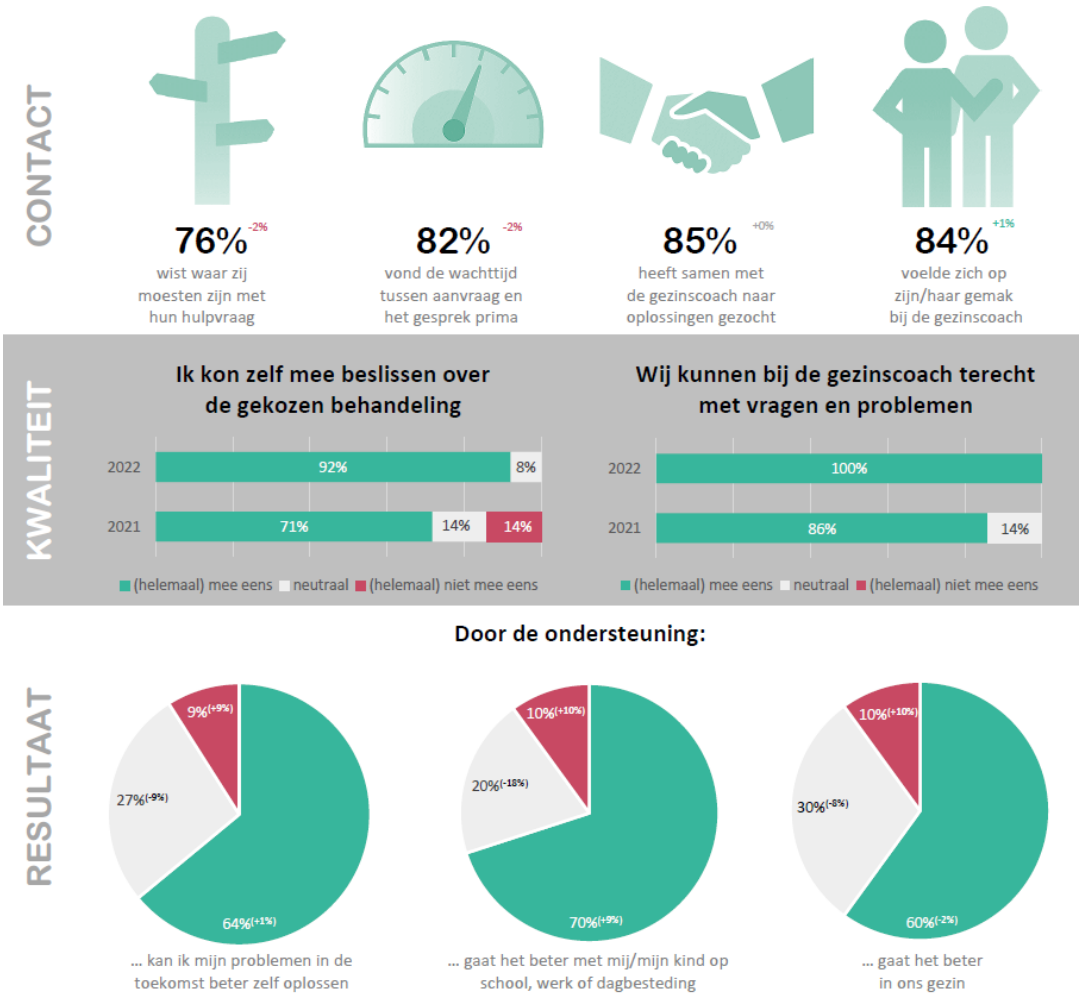
Kwaliteit jeugdzorg

Elk jaar wordt er een cliëntervaringsonderzoek (CEO) uitgevoerd waarbij ouders/verzorgers en jongeren bevraagd worden naar hun ervaringen met Stip. Onderstaand figuur laat de resultaten zien over 2022. Bij elke score staat steeds het verschil ten opzichte van 2021. Deze verschillen betreffen niet-significante verschillen. Het onderzoek is uitgevoerd door het onafhankelijke onderzoek- en adviesbureau ZorgfocuZ.

In totaal is de respons op het cliëntervaringsonderzoek 13% (52 ingevuld van de 409 uitgenodigden). De respons is net zo hoog als in 2021. De lage respons onder jongeren voor de CEO Jeugd is een landelijke trend. De respons ligt landelijk tussen de 10-15%. De lage respons zorgt ervoor dat de resultaten niet altijd representatief zijn. We blijven ons inzetten om de respons te verhogen, zodat we betere conclusies kunnen trekken.

De resultaten zijn ten opzichte van 2021 positief. Bij kwaliteit wordt er soms beter gescoord, zoals op de vragen ‘Ik kon zelf meebeslissen over de gekozen behandeling’ en ‘Wij kunnen bij de gezinscoach terecht met vragen en problemen’. Over de effecten van de ondersteuning zijn de meningen verdeeld.

Hieronder zijn de resultaten in een overzicht weergegeven.

Figuur 25 Resultaten cliënten enquête

Stip Heerde Jeugd

Opgroeien in Heerde

#Opladers heeft voor de tweede keer het jaarlijkse Ouder-Kind Festival georganiseerd. Het festival was opnieuw goed bezocht. De Heerd stond op zaterdag 23 september in het teken van ontmoeten en beleven, gericht op ouders en hun kinderen van 0 tot 12 jaar. Verschillende aanbieders hebben op het festival belangeloos een activiteit of workshop aangeboden. De toegang tot het festival was gratis.

Het aanbod was heel divers. Zo was er voor de creatieve knutselaars een workshop armbandjes en sleutelhangers maken, een workshop Happy Stones schilderen en een workshop waarbij ouders en kinderen samen konden verven. Natuurlijk konden sportieve activiteiten niet missen op een festival voor kinderen. Er was een survivalrun-parcours, een loopfietsenwedstrijd, apenkooien in de gymzalen voor verschillende leeftijden en een blote-voeten-pad. Kinderen konden zich laten schminken en in een escaperoom een lastige opdracht volbrengen met hun ouders. Ook hebben verschillende bekende acteurs workshops gegeven. Naast de activiteiten was er informatie te vinden over lokale projecten en leveranciers, gericht op kinderen en hun welzijn.

De muzikale omlijsting werd ’s ochtends afgetrapt door een kinderkoor en werd daarna overgenomen door een heuse DJ met vinyl-albums voor jong en oud. De echte muziekliefhebber kon zijn lol op bij het cultuurplein. Er werden verschillende proeflessen en workshops aangeboden om je muzikale talenten te ontdekken.

Voor iedereen was er koffie, thee en limonade. Aan de bar waren warme snacks, suikerspinnen en ijsjes van lokale aanbieders te verkrijgen voor kleine bedragen. Wethouder William van Ommen ging in gesprek met bezoekers, met zowel ouders als kinderen. Vluchtelingenwerk was ook op het festival. Op die manier konden inwoners in contact komen met nieuwe dorpsgenoten die van oorsprong vaak uit verre landen komen.

Het was al met al een goed bezochte en gezellige dag met vrolijke en blije gezichten.

Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Kwaliteit Kinderopvang in Heerde is op orde

Op grond van de Wet kinderopvang (Wko) is de gemeente verantwoordelijk voor (het regelen van) toezicht op de naleving en handhaving van de kwaliteitsregels die op grond van de wet aan de kinderopvang worden gesteld.

De kwaliteit en veiligheid van de kinderopvang in Heerde is goed geborgd. Het gemeentelijk jaarverslag Wet Kinderopvang 2021 laat geen bijzonderheden zien. De kwaliteitsregels worden goed nageleefd. We hebben als gemeente Heerde sinds augustus 2013 de A-status: de gemeente leeft haar wettelijke taken na. De A-status is de hoogste status.

Monitor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) kalenderjaar 2022

Gemeente Heerde heeft als ambitie dat alle kinderen in de gemeente Heerde op hun zesde levensjaar een startniveau (qua taal) hebben bereikt dat aansluit bij het aanvangsniveau van groep 3 van de basisschool. Hierover hebben we resultaatafspraken gemaakt met ketenpartners, zoals het consultatiebureau, de kinderopvang en het onderwijs.

Met behulp van de jaarlijkse Monitor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) wordt het VVE-proces in de gemeente gevolgd, zodat het effect van de inzet en de ondersteuning gemeten kan worden. De verbetermogelijkheden komen in beeld bij alle betrokkenen. Ook kijken we of de VVE-resultaatafspraken gerealiseerd zijn.

Hieronder is per VVE-resultaatafspraak te zien welke resultaten er behaald zijn:

Resultaatafspraken VVE gemeente Heerde en resultaten VVE-monitor 2022

1. Alle peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar met een risico op een spraak-taalachterstand volgens de doelgroepbepaling van de gemeente Heerde, bezoeken een voorschoolse voorziening met aanbod voorschoolse educatie, met een doorlopende lijn in de vroegschoolse periode van het onderwijs (tot groep 3).

VVE-monitor 2022: Gemeente Heerde heeft in 2022 100% bereik van Voorschoolse Educatie. Dit betekent dat alle geïndiceerde VVE-kinderen gebruik maken van een VVE-aanbod.

2. Alle VVE-doelgroepkleuters kunnen zonder of met beperkte ondersteuning een start maken in groep 3.

VVE-monitor 2022: 83% (10 van de 12) van de VVE-kinderen die de overstap van groep 2 naar groep 3 hebben gemaakt, kunnen zonder of met beperkte ondersteuning een start maken in groep 3.

3. Er zijn voldoende beschikbare gesubsidieerde kinderopvangplekken voor alle kinderen (2 tot 4 jaar inclusief doelgroepkinderen) in de gemeente.

VVE-Monitor 2022: Op basis van onze informatie zijn er voldoende kindplaatsen in de kinderopvang (exclusief gastouderopvang) voor peuters in de leeftijd van 2 en 3 jaar. Er zijn voldoende VVE-plaatsen voor VVE-kinderen. Wel is er een landelijke tendens van wachtlijsten in de kinderopvang in het algemeen, waarbij de wachtlijsten vaak alleen gelden voor de maandag, dinsdag en donderdag.